ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՆԱՁՈՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ԵՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

032101.01.6 ,ԼՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԵ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ

ԼՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ

սովորող ուսանողների համար

ՎԱՆԱՁՈՐ 2019

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍ I. Ա. Կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց 3
Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը..... 15
Գ. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը..... 32
Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները..... 32
Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ ..... **Error! Bookmark not defined.**4
1. Տեղեկագրքի նպատակը..... **Error! Bookmark not defined.**4
2. 032101.01.6 ,ԼՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԵ մասնագիտության տեղեկագիրք..... **Error! Bookmark not defined.**4
I. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ ..... **Error! Bookmark not defined.**4
II Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ 48
III Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ 54
IV Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ 90
V. Այլ բաղադրիչներ..... 102

ՄԱՍ I. Ա. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

1. Ընդհանուր դրույթներ

Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որը ենթադրում է մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

1. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է, Կրթության մասինե և ,Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասինե ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն ,ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասինե որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված ,Բարձրագույն ուսումնական հաստատու-թյուն-ներ-ում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգե-ի, ,Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույցե-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

2. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած են ճանաչվում ,ՎՊՀ-ի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, ստուգարքների և քննությունների կազմակերպման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգե-ը՝ ընդունված ՎՊՀ գիտխորհրդում 29.10.2007թ և ,ՎՊՀ-ում ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ուղեցույցե-ը՝ ընդունված ՎՊՀ գիտխորհրդում 07.03.2008թ.:

3. Սույն կանոնակարգում ներկայացված են նաև կրեդիտային համակարգում գործածվող առանձին տերմիններ, համակարգի բնութագրիչներ:

2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական հասկացությունները

4. Համաեվրոպական ECTS կրեդիտային համակարգի հետևյալ սահմանումները և դրույթները ընդունված են Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են ՎՊՀ-ի բակալավրի և մագիստրատուրայի կրթական ծրագրերում.

- Բակալավրիատը բարձրագույն կրթության առաջին աստիճանն է, որը ներառում է 3-4 լրիվ ուսումնական տարիների ավարտուն դասընթացներ: ՎՊՀ-ում բակալավրիատի տևողությունը 4 ուսումնական տարի է:
- Մագիստրատուրան բարձրագույն մասնագիտական կրթության երկրորդ աստիճանն է, որի տևողությունը 1-2 տարի է (ՎՊՀ-ում՝ 2 տարի), հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 2,5 տարի:
- Ասպիրանտուրան հետբուհական կրթության աստիճան է: Ասպիրանտուրայի տևողությունն առկա ուսուցման համակարգում 3 տարի է, հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 4 տարի:
- Ուսումնական տարին ուսանողի 40 շաբաթյա բոլոր տեսակի ուսումնական արդյունավետ աշխատանքների ժամանակն է, որից առնվազն 32 շաբաթը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին և իրականացվում է երկու կիսամյակներով՝ աշնանային և գարնանային:
- Կարողությունը (կոմպետենցիան) գիտելիքի, ընկալման, ունակությունների և հմտությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել մասնագիտական ուսման տվյալ բնագավառի համար (առանձնահատուկ) և ընդհանուր (անկախ բնագավառից):
- Կրթական արդյունքն այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողը ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը զուգակցվում է համապատասխան գնահատման համակարգով, որը հնարավորություն է տալիս դատելու դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման մասին:
- Կրթական (ուսումնական) մոդուլը ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրույն մասն է: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը մեկ կիսամյակ է՝ դրանով սահմանափակված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ:
- ECTS Կրեդիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ժամաքանակով արտահայտված ուսումնական բեռնվածքի չափման համընդունելի պայմանական միավոր է, որը տրվում է ուսանողին նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

3. ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշները

5. ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,

6. կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը,

կարևորությունը և մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),

7. կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ գնահատման միավորների) հետ միասին,

8. ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,

9. կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),

10. կրեդիտը չի արտահայտում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

4. Կրեդիտային համակարգի կարևոր հատկանիշները

11. Կրեդիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ ուսանողին համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

12. Կրեդիտների կուտակման և փոխանցման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որում ուսանողի մեկ ուսումնական տարվա լրիվ ուսումնական աշխատածավալը չափվում է 60 ECTS կրեդիտով:

Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

13. ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

• կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,

• կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,

• կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների ելքային կրթական արդյունքները և հատկացված կրեդիտները, ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են նախապես և հասանելի են դրանցից օգտվողներին (ուսանողներին և դասախոսներին):

5. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները

Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները երկուսն են՝

ա) կրեդիտների փոխանցում.

այս գործառույթը ենթադրում է ուսումնական ծրագրի (պլանի) բոլոր դասընթացների և կրթական մոդուլների աշխատածավալների արտահայտում կրեդիտների օգնությամբ, ինչը հնարավոր է դարձնում կրեդիտներով չափված կրթական արդյունքի փոխանցումը ծրագրերի և բուհերի միջև,

բ) կրեդիտների կուտակում.

այս գործառույթի իրականացումը ենթադրում է կրթական կրեդիտների աստիճանական կուտակման գործընթացի առկայություն, ինչն իրականացվում է ուսանողի անհատական ուսումնական ծրագրի օգնությամբ,

Նշված գործառույթները բնութագրվում են մի շարք հատկանիշներով և ուղեկցվում համապատասխան ընթացակարգերով:

14. Կրեդիտների փոխանցման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

• գործում են մոդուլացված ուսումնական ծրագրեր, որոնց բոլոր բաղադրամասերի (դասընթացներ, կրթական մոդուլներ, կուրսային և ավարտական աշխատանքներ, պրակտիկաներ և այլն) աշխատածավալները տրված են ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանք) արտահայտող ECTS կրեդիտներով,

• կրեդիտներով արտահայտված կրթական արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և որոշակի թվով կրեդիտների՝ ծրագրից ծրագիր փոխանցման (տեղափոխման) հնարավորություն նույն բուհի ներսում կամ բուհերի միջև՝ ընդունող բուհի ծրագրերին համապատասխան:

15. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

• պարտադիր և ընտրովի դասընթացներից բաղկացած ուսումնական ծրագրեր, որոնցից յուրաքանչյուրի յուրացման հաջորդականությունը սահմանվում է դասընթացների նախապայմաններով,

• ուսանողի կողմից դասընթացների ընտրության և դրանցում ընդգրկվելու համար գրանցման ընթացակարգերի առկայություն,

• ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրերի առկայություն,

• դասընթացի համար մեկից ավելի ուսումնական հոսքերի առկայության դեպքում ուսանողի կողմից դրանց ընտրության հնարավորություն՝ ելնելով դասընթացի կայացման ժամանակացույցից և (կամ) դասախոսին նախապատվություն տալուց,

• ուսանողի կողմից ուսումնառության ինտենսիվության, հետևաբար նաև ուսումնառության ծրագրի տևողության կարգավորման հնարավորություն:

6. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը

16. ՎՊՀ-ում բակալավրի, մագիստրոսի և հետազոտողի կրթական աստիճաններում ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է 30 կրեդիտային միավոր (10% թույլատրելի շեղումով), ուսումնական տարվա բեռնվածությունը՝ 60 կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնվա-ծությունը՝ 1800 ակադեմիական ժամ):

17. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1,5 կրեդիտային միավորին:

18. ՎՊՀ-ում ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է աշնանային և գարնանային կիսամյակներով: Ուսումնական կիսամյակների տևողությունը կազմում է 20 շաբաթ, որի ընթացքում իրականացվում են տեսական ուսուցումը, ընթացիկ ստուգումները, ստուգարքներն ու քննությունները, ուսումնական, արտադրական և հետազոտական (մագիստրատու-րայում) պրակտիկաները, բակալավրի ավարտական աշխատանքի և մագիստրո-սական թեզի շարադրման ու պաշտպանության աշխատանքները, ինչպես նաև պետական որակավորման քննությունները:

19. Բակալավրի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 240 կրեդիտային միավոր:

20. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 120 կրեդիտային միավոր:

21. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

7. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

22. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին:

23. Մեծածավալ դասընթացներն անհրաժեշտության դեպքում բաժանվում են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

24. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) ըստ յուրացման բնույթի բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ, որոնց յուրացումն ամրագրված է որոշակի կիսամյակներում,

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնց յուրացման կիսամյակը ամրագրված է մագիստրոսական ծրագրում, և ուսանողը դրանք ընտրում է առաջարկվող ցանկից:

8. Կրեդիտների հատկացումը

25. Կրթական ծրագրի առանձին մոդուլներին կրեդիտների հատկացումը ելնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար միջին

առաջադիմության ուսանողից պահանջվող անհրաժեշտ աշխատաժամանակի իրատեսական կանխատեսումից:

26. Կրթական արդյունքի դրական գնահատման դեպքում մոդուլին հատկացված կրեդիտները շնորհվում են ամբողջությամբ:

27. Կրթական մոդուլին հատկացվող կրեդիտների համար նախընտրելի է սահմանել ամբողջական թվերով արժեքներ:

28. Դասընթացին (կրթական մոդուլին) հատկացվող կրեդիտների թվի և լսարանային (կոնտակտային) ժամերի միջև չկա միարժեք կապ: Լսարանային ժամերի թիվը կախված է պարապմունք-ների ձևից (դասախոսություն, սեմինար, գործնական կամ լաբորատոր պարապմունք և այլն), դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդներից և այլն:

29. ՎՊՀ-ում ընդունվում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորների լսարանային և արտալսարանային աշխատածավալների հետևյալ մոտավոր հարաբերակցությունը.

Բակալավրիատում՝

- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 1.5 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 3 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

Մագիստրատուրայում՝

- 3 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 4 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք:

Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների համար.

• Քննությանը պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,5 կրեդիտային միավոր:

• Այն մասնագիտական առարկաներին, որոնց դասավանդումը հիմնականում իրականացվում է գործնական կամ լաբորատոր պարապմունքների ձևով և նախատեսվում է քննություն, քննությանը պատրաստվելու համար շաբաթական յուրաքանչյուր ժամի դիմաց հատկացվում է 0,125 կրեդիտային միավոր:

• Տեսական մասից ստուգարքով ավարտվող առարկայի ստուգարքին պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,25 կրեդիտային միավոր :

30. Պրակտիկաների յուրաքանչյուր շաբաթվան և պաշտպանությանը տրվում է 1,5 կրեդիտային միավոր:

31. Կուրսային աշխատանքի (մագիստրատուրայում նաև ռեֆերատի ու զեկուցման) կատարումը և պաշտպանու-թյունը գնահատվում է 3 կրեդիտային միավորով:

32. Բակալավրիատի 4-րդ տարվա յուրաքանչյուր կիսամյակում բակալավրի ավարտական թեզի աշխատանքների կատարման համար տրվում է 2 կրեդիտային միավոր, շարադրմանը և պաշտպանությանը՝ 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):

33. Մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով հետազոտական աշխատանք կատարելու համար նախատեսվում է 15 կրեդիտային միավոր (ըստ կիսամյակների՝ 0,3,6,6), իսկ թեզի շարադրման և պաշտպանության համար՝ 12 կրեդիտային միավոր:

34. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինարի համար հատկացվում է 12 կրեդիտային միավոր (3-ական միավոր յուրաքանչյուր կիսամյակի համար):

35. Պետական ավարտական յուրաքանչյուր քննության նախապատրաստվելու և հանձնելու համար տրվում է 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):

36. Մարմնակրթության համար կրեդիտային միավորներ չեն նախատեսվում:

9. Ուսումնական ծրագրերը, դասընթացները (կրթական մոդուլները) և ավարտական պահանջները

37. Բակալավրի կրթական ծրագիրը ներառում է մինչև վեց հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև այլ բաղադրիչներ (ԱԲ):

38. Մագիստրատուրայի ուսումնական ծրագիրը ներառում է երեք կրթամաս՝ ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ(ԸՄԱ), մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ (ՄԴ), այլ բաղադրիչներ (ԱԲ) և գիտահետազոտական աշխատանք (ԳԱ) :

39. Կրթական ծրագրում ներառված կրթական մոդուլները ունեն իրենց դասիչները և ներկայացվում են հատկացված կրեդիտներով ու լսարանային ծանրաբեռնվածությունով: Նշվում են նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

40. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների: Դասընթացների մոդուլացումը կատարվում է՝ ելնելով նվազագույնը կիսամյակների ընթացքում դասընթացն ավարտելու սկզբունքից:

41. Դասընթացներն իրենց բնույթով բաժանվում են երեք հիմնական խմբերի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ - բարձրագույն կրթության կրթական չափորոշիչներով սահմանված կրթական ծրագրի հիմնական դասընթացներ, որոնք դասավանդվում են պարտադիր և խիստ որոշակի հերթականությամբ՝ համաձայն տվյալ ուղղության մասնագետների պատրաստմանը ներկայացվող պահանջներին:

բ) կամընտրական դասընթացներ - պետական չափորոշիչներից բխող և ֆակուլտետների կողմից առաջարկվող դասընթացներ, որոնք ընտրում է

ուսանողը առաջարկվող ցանկից, իսկ դրանց անցկացման հաջորդականությունը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր կրթամասին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը:

42. Բակալավրի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 240 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (ներառյալ կուրսային աշխատանքները և պրակտիկաները), որոնց համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ 3 կրեդիտ արժեքով մասնագիտական ամփոփիչ քննությունը:

43. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն, որի համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով գիտահետազոտական աշխատանքը (կուրսային, ռեֆերատ, էսսե, հոդված) և մագիստրոսական թեզի գնահատումը և պաշտպանությունը:

10. Բակալավրի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները

10.1. Ուսումնական ծրագիրը

Բակալավրի ուսումնական ծրագիրը ներառում է 5 հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև այլ բաղադրիչներ (ԱԲ): Ծրագրում ընդգրկված յուրաքանչյուր դասընթաց ունի իր դասիչը: Ծրագրում նշվում է դասընթացների յուրաքանչյուր խմբին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը, ինչպես նաև դասընթացի յուրաքանչյուր մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորը: Նշվում է նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

Կրթամաս	Կրեդիտներ	Դասընթաց-մոդուլների քանակը
Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ պարտադիր կամընտրական	24 20 4	13 11 2
Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ պարտադիր կամընտրական	8 6 2	4 3 1
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ պարտադիր կամընտրական	154 124 30	35 28 7
Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ պարտադիր կամընտրական	37 19 18	12 6 6
Կրթական այլ մոդուլներ	17	4
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	240	66

10.1.1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ) կրթամասը կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական, որոնք նպատակաուղղված են բարձրագույն կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

ՀՍՏ պարտադիր դասընթացներ

ՀՍՏ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Մոդուլ-դասընթաց	**Կրեդիտ**	**Ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)[1]**	**Կիսամյակ**	**Գնահատման ձևը**
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	*2*	*60(10/14/0/0/36)*	*1*	*ստուգարք*
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	*2*	*60(10/14/0/0/36)*	*2*	*ստուգարք*
Հայոց լեզու (ուղղագր. և կետադր.) - 1	*2*	*60(0/0/28/0/32)*	*1*	*ստուգարք*
Հայոց լեզու (ուղղագր. և կետադր.) - 2	*2*	*60(0/0/28/0/32)*	*2*	*ստուգարք*
Ռուսաց լեզու - 1	*4*	*120(0/0/56/0/64)*	*1*	*ստուգարք*
Ռուսաց լեզու - 2	*4*	*120(0/0/56/0/64)*	*2*	*ստուգարք*
Փիլիսոփայության հիմնահարցեր	*4*	*120(24/20/0/0/76)*	*4*	*քննություն*
Մարմնակրթություն[2]				

[1] դ-դասախոսություն, ս-սեմինար, գ-գործնական պարապմունք, լ-լաբորատոր աշխատանք, ի-ինքնուրույն

ՀՈՒՏ կամընտրական դասընթացներ

ՀՈՒՏ կամընտրական դասընթացների ցանկը կազմված է կամընտրական առարկաներից, որոնք առաջարկվում են ֆակուլտետի խորհրդի կողմից, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երեքը: ՀՈՒՏ կամընտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Բուհական բաղադրիչ				
Մշակութաբանություն կամ Տրամաբանություն կամ Սոցիոլոգիա	*2*	*60(18/14/0/0 /28)*	*4*	*ստուգարք*
Իրավագիտություն կամ Տնտեսագիտություն կամ Քաղաքագիտություն	*2*	*60(18/14/0/0 /28)*	*5*	*ստուգարք*

10.1.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ) կրթամասը նույնպես կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական:

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	ժամաքանակ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատ-ման ձևը
Համակարգչից օգտվելու հմտություններ	*2*	*60(0/0/28/0/32)*	*1*	*ստուգարք*
Քաղպաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր	*2*	*60(10/0/14/0/36)*	*5*	*ստուգարք*
Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմնահարցեր	*2*	*60(10/14/0/0/36)*	*3*	*ստուգարք*

ԸՄԲ կամընտրական դասընթացներ

ԸՄԲ կրթամասի կամընտրական դասընթացների ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

[2] I - IV կիսամյակներում դասավանդվում է կիսամյակում 28 ժամ ծանրաբեռնվածությամբ: Կրեդիտային միավոր չի հատկացվում:

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	ժամաքանակ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Բժշկագիտ. հիմ. և առողջութ. պահպ. կամ Արտակարգ իրավիճ. բնակչութ. առաջին բուժօգնութ.	2	*60(10/14/0/0/36)*	5	*ստուգարք*

10.1.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս

,Լրագրությունե մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ԸՄԴ կրթամասը բաղկացած է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական առարկաներից:

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	ժամաքանակ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Ժուռնալիստիկայի տեսություն և պատմություն - 1	*4*	*120(32/0/48/0/40)*	*1*	*քննություն*
Ժուռնալիստիկայի տեսություն և պատմություն - 2	*3*	*90(24/0/20/0/46)*	*2*	*քննություն*
ԶԼՄ տեխնիկա և տեխնոլոգիա	*6*	*180(16/0/48/0/116)*	*1*	*ստուգարք*
ԶԼՄ կարգավորում և ինքնակարգավորում	*5*	*150(34/0/28/0/88)*	*2*	*քննություն*
Ռադիոլրագրություն	*6*	*180(38/0/30/0/112)*	*2*	*քննություն*
Հեռուստալրագրություն - 1	*4*	*120(30/0/30/0/60)*	*3*	*ստուգարք*
Հեռուստալրագրություն - 2	*5*	*150(32/0/32/0/86)*	*4*	*քննություն*
Հայ մամուլի պատմություն	*5*	*150(42/0/28/0/80)*	*5*	*քննություն*
Ռեժիսուրա և օպերատորական գործ	*3*	*90(18/0/14/0/48)*	*4*	*ստուգարք*
Մշակույթի փիլիսոփայությունը և ժուռնալիստիկան	*3*	*90(18/0/14/0/58)*	*8*	*ստուգարք*
Ժուռնալիստի վարպետություն - 1	*4*	*120(0/0/64/0/56)*	*3*	*քննություն*
Ժուռնալիստի վարպետություն -	*3*	*90(0/0/50/0/40)*	*4*	*քննություն*

2				
Ժուռնալիստի վարպետություն - 3	*4*	*120(0/0/70/0/50)*	*5*	*քննություն*
Ժուռնալիստի վարպետություն - 4	*5*	*150(0/0/84/0/66)*	*6*	*քննություն*
Ժուռնալիստի վարպետություն - 5	*5*	*150(0/0/84/0/66)*	*7*	*քննություն*
Արտասահմանյան ժուռնալիստիկա	*7*	*210(50/0/30/0/130)*	*3*	*քննություն*
Միջազգային ժուռնալիստիկա և միջազգային կազմակերպություններ	*6*	*180(38/0/16/0/126)*	*7*	*ստուգարք*
Հաղորդակցային տեխնոլոգիա և հանրային կապեր	*5*	*150(28/0/28/0/94)*	*7*	*քննություն*
Տեղեկատվական անվտանգություն	*5*	*150(28/0/32/0/60)*	*8*	*քննություն*
ՋԼՄ սոցիոլոգիա	*6*	*180(48/0/32/0/100)*	*6*	*քննություն*
ՋԼՄ կառավարում	*3*	*90(20/0/16/0/54)*	*6*	*ստուգարք*
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթի հիմունքներ - 1	*3*	*90(18/0/14/0/58)*	*3*	*ստուգարք*
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթի հիմունքներ - 2	*4*	*120(32/0/32/0/56)*	*4*	*քննություն*
Հայ գրականության պատմություն - 1	*4*	*120(28/0/28/0/64)*	*2*	*ստուգարք*
Հայ գրականության պատմություն - 2	*3*	*90(18/0/14/0/58)*	*3*	*ստուգարք*
Հայ գրականության պատմություն - 3	*4*	*120(32/0/24/0/64)*	*4*	*քննություն*
Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 1	*5*	*150(36/0/36/0/78)*	*5*	*քննություն*
Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 2	*5*	*150(40/0/32/0/78)*	*6*	*քննություն*

ԸՄԴ կամընտրական դասընթացներ

ԸՄԴ կրթամասի կամընտրական դասընթացների ցանկը բաղկացած է բուհական բաղադրիչից և կամընտրական առարկաներից և ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	ժամաքանակ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Կամընտրական դասընթացներ				
Օտար լեզու - 1 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	*4*	*120(0/0/40/0/80)*	*1*	*ստուգարք*
Օտար լեզու - 2 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	*4*	*120(0/0/40/0/80)*	*2*	*ստուգարք*
Օտար լեզու - 3 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	*4*	*120(0/0/40/0/80)*	*3*	*քննություն*
Օտար լեզու - 4 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	*5*	*150(0/0/48/0/102)*	*4*	*ստուգարք*
Օտար լեզու - 5 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	*4*	*120(0/0/46/0/74)*	*5*	*քննություն*
Օտար լեզու - 6 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	*4*	*120(0/0/44/0/76)*	*6*	*ստուգարք*
Օտար լեզու - 7 (Անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն)	*5*	*150(0/0/48/0/102)*	*7*	*քննություն*

10.1.4. Հատուկ մասնագիտական կրթամաս

,Լրագրությունե մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ՀՄԴ կրթամասը պայմանավորված է շրջանավարտի ,Լրագրության բակալավրե որակավորումով և ներառում է մասնագիտական բնույթի ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	ժամաքանակ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
ՀՄԱ - 1 (Լրատվամիջոցների լեզուն և ոճը)	*3*	*90(18/0/26/0/46)*	*8*	*ստուգարք*

ՀՄՄ - 2 (Գրաբար)	*3*	*90(0/0/40/0/50)*	*3*	*ստուգարք*
ՀՄՄ - 3 (Զանգվածային հաղորդակցության ներածություն)	*3*	*90(18/0/14/0/58)*	*1*	*քննություն*
ՀՄՄ - 4 (Առցանց լրագրություն)	*3*	*90(22/0/22/0/46)*	*8*	*քննություն*
ՀՄՄ - 5 (Հանրային լրագրություն)	*3*	*90(4/0/24/0/62)*	*1*	*ստուգարք*
ՀՄՄ - 6 (Գովազդը ԶԼՄ-ներում)	*4*	*120(26/0/26/0/68)*	*6*	*ստուգարք*
Կամընտրական դասընթացներ				
Քաղաքական լրագրություն/ Մշակութային լրագրություն	*3*	*90(18/0/14/0/58)*	*8*	*ստուգարք*
ԶԼՄ և գրաքննություն/Մեդիա քննադատություն /Մամուլը և գրականությունը	*3*	*90(22/0/18/0/50)*	*5*	*ստուգարք*
Տնտեսական լրագրություն/ Երաժշտական լրագրություն/ Արտակարգ իրավիճակների լրագրություն	*3*	*90(18/0/14/0/58)*	*8*	*ստուգարք*
Մարզական լրագրություն/ Բնապահպանական լրագրություն / Տպագիր ԶԼՄ-ների դիզայն	*3*	*90(20/0/16/0/54)*	*7*	*ստուգարք*
Հանրային կարծիք և քարոզչություն/Տեղեկատվական պատերազմներ	*3*	*90(18/0/14/0/58)*	*8*	*ստուգարք*
Հետաքննական լրագրություն/Լրագրողական գործունեության հոգեբանություն	*3*	*90(18/0/14/0/58)*	*8*	*ստուգարք*

10.1.5. Այլ բաղադրիչներ

Կրթական ծրագրի այս բաժինն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային արժեքներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Կուրսային աշխատանք 1	*3*	*5*	*ստուգարք*
Կուրսային աշխատանք 2	*3*	*6*	*ստուգարք*
Արտադրական պրակտիկա	*4*	*7*	*ստուգարք*
Ավարտական որակավորման քննություն	*7*	*8*	*քննություն*

Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որոնք ենթադրում են մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

2. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է ,Կրթության մասինե և ,Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասինե ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն ,ՀՀ

բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասինե որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված ,Բարձրագույն ուսումնական հաստատու-թյուն-ներ-ում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգե-ի, ,Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույցե-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

3. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած է ճանաչվում ,Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման և ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման ու հաշվառման կանոնակարգերը (ընդունված գիտխորհրդում 29.10.2007թ.) :

II. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

4. Համակարգի հիմնադրույթները.

ՎՊՀ–ում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատ-ման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների, ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների (ստուգարքների և քննությունների), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառման օգնությամբ ապահովել ուսանողի գիտելիքների և կարողությունների արդյունարար գնահատման արժանահա-վատությունն ու օբյեկտիվությունը:

5. Ստուգարքներին և քննություններին ուսանողի պատ-րաստվածության մակարդակին ներկայացվող պահանջները պետք է

ապահովեն գիտելիքների համակողմանի ստուգումը, ապագա մասնագետի մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների գնահատումը՝ համաձայն մասնագիտական համապատասխան կրթական չափորոշիչի:

6. Հանրագումարային ստուգումները (քննությունները և ստուգարքները) նպատակ ունեն գնահատելու տվյալ կիսամյակում ուսանողի ստացած տեսական և գործնական գիտելիքները, դրանց կայունությունը, ստեղծագործական մտածողության զարգացումը, ինքնուրույն աշխատանքի հմտությունների ձեռքբերումը, ստացած գիտելիքների համադրումը և դրանց կիրառումը գործնական խնդիրների լուծման ժամանակ:

7. Ընթացիկ ստուգումը կիսամյակի ընթացքում դասընթացի ուսումնասիրված բաժինների յուրացման մակարդակի ստուգման և գնահատման ձև է, որի կիրառումը՝

ա) նպաստում է առարկայից առավել կայուն գիտելիքների տիրապետմանը՝ կիսամյակի ընթացքում ուսանողի անընդհատ և համաչափ աշխատանքի միջոցով,

բ) դյուրացնում է հմտությունների և կարողությունների ձեռքբերման գործընթացը՝ հնարավորություն ընձեռելով ուսանողին դասընթացը հանձնելու մաս առ մաս,

գ) բարձրացնում է ուսանողի ուսումնական կարգապահությունը:

8. Յուրաքանչյուր կիսամյակում ընթացիկ ստուգումների, ստուգարքների և քննությունների անցկացման ժամկետները որոշվում են ըստ ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցի:

9. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների կազմակերպման, անցկացման և ամփոփման, ինչպես նաև ուսանողների վարկանիշ-ների հաշվառման աշխատանքները կատարվում են համապատաս-խան դեկանատների կողմից և ամփոփվում ուսումնական վարչությունում:

10. Գիտելիքների ստուգումը և գնահատումը իրականացվում են հետևյալ բաղադրիչներով՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում,

գ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

դ) կրթական մոդուլի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ և հանրագումարային քննություններ կամ ստուգարքներ),

ե) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և հանրագումարային գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

III. Գնահատման մեթոդաբանությունը

11. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների բնույթից, աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման գործում՝ դասընթացներն ըստ անփոփիչ ստուգման կազմակերպման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) քննությամբ ավարտվող դասընթացներ,

բ) ստուգարքով ավարտվող դասընթացներ:

Տվյալ մասնագիտության դասընթացներից ուսանողների գիտելիքների, մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ստուգման ձևերը ամրագրվում են մասնագիտության ուսումնամեթոդական փաթեթում:

12. Քննություններով ավարտվող առարկաների ցանկը որոշում է տվյալ ֆակուլտետի գիտամանկավարժական խորհուրդը:

13. Քննությամբ ավարտվող դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող հանրագու-մա-րային քննության (այսուհետ՝ Հանրագումարային քննություն) հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ քննություն(ըստ աշխատանքային պլանի): Ընթացիկ քննությունը կամ նրա մի մասը, որպես կանոն, անցկացվում է գրավոր (ուսանողների կամ տվյալ առարկայի դասախոսի հիմնավորված առաջարկությամբ և ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող է անցկացվել նաև գրավոր-բանավոր ձևով):

- Սահմանվում են ընթացիկ քննության առաջադրանքի հետևյալ ձևերը՝ հարցաշար, թեսթ, ստուգողական աշխատանք, վերջիններիս զուգակցում կամ ստեղծագործական աշխատանք:
- Ընթացիկ գրավոր քննության առաջադրանքի առնվազն 8 միավորով գնահատվող հատվածը, որպես կանոն, կազմվում է թեսթային առաջադրանքի տեսքով:
- Հանրագումարային քննության ձևը (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

14. Ստուգարքով եզրափակվող դասընթացն ավարտ-վում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2-4 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունք-ներով ամփոփվող ստուգարքով:

15. Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականի ստուգման միջոցով: Ընթացիկ ստուգման ձևն (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

16. Ուսումնական պլանով նախատեսված լաբորատոր աշխատանքների արդյունքների ամփոփման ու ներկայացման ձևը հաստատվում է համապատասխան ամբիոնում: Ուսանողները լաբորատոր աշխատանքները

կատարում են տվյալ դասընթացը վարող դասախոսի անմիջական ղեկավարությամբ և հսկողությամբ:

17. Քննությամբ ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գքնն.) ձևավորվում է ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

17.1. Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1 :

17.1.1. Լսարանային պարապմունքներին լիարժեք մասնակցության դեպքում ուսանողը վաստակում է՝ 5 միավոր - դասախոսություններին հաճախելու համար, իսկ 15 միավոր - գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքներին հաճախելու համար(հավելված 1):

17.1.2. Լսարանային պարապմունքներին հաճախումները որոշվում են համաձայն հետևյալ հաշվարկի.

ՀՄ=Դ+Գ,

որտեղ՝

ՀՄ-հաճախումներին հատկացվող միավորը

Դ-դասախոսությունների մասնակցությանը միավորը

Գ-գործնական (սեմինար, լաբորատոր) պարապմունքների մասնակցությանը միավորը

17.1.3. Լսարանային պարապմունքներին 50% և ցածր հաճախումների դեպքում մասնակցու-թյան համար միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.1.4. Դասընթացի լսարանային պարապմունքների հաճախումների համար հատկացվող միավորը որոշվում է ըստ հաճախումների քանակի և համարժեք տոկոսի (հավելված 1):

17.1.5. Լսարանային պարապմունքներին և պրակտի-կաներին ուսանողների հաճախումները դասամատյանում գրանցում է դասախոսը կամ խմբի (կուրսի) ավագը այդ աշխատանքները վարող դասախոսի (պրակտիկայի ղեկավարի) հսկողությամբ: Յուրաքանչյուր շաբաթվա վերջում խմբի խորհրդատուն ամփոփում է հաճախումների արդյունքները դասամատյանում:

17.1.6. Տվյալ առարկայի դասընթացից անհարգելի բացակայությունների և (կամ) ցածր առաջադիմության դեպքում ուսանողը յուրաքանչյուր ամսվա վերջում ակադեմիական խորհրդատուի կամ դեկանի կողմից ստանում է նախազգուշացում, ինչն ուսանողի ստորագրությամբ գրանցվում է հաշվառման մատյանում:

17.1.7. Տվյալ ամսվա ընթացքում համապատասխան փաստաթղթով վավերացված հարգելի բացակայություններ ունեցող ուսանողների համար դեկանատի գրավոր թույլտվությամբ ամբիոնը կազմակերպում է չկատարած լաբորատոր աշխատանքների անցկացում և գործնական (սեմինար) աշխատանքների խորհրդատվություն: Այդ դասաժամերին ուսանողների մասնակցության դրական արդյունքների դեպքում բացթողումները համարվում են լրացված:

17.1.8. Կիսամյակում դասընթացի լսարանային պարապմունքների մասնակցությանը համապատասխան միավորը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

17.2. Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր:

17.2.1. Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են՝ ռեֆերատը, անհատական տնային առաջադրանքները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը, թեմատիկ զեկուցումների նախապատրաստումը և այլն :

17.2.2. Կիսամյակի ընթացքում յուրաքանչյուր դասընթացից կարող են հանձնարարվել առնվազն 2 անհատական առաջադրանքներ:

17.2.3. Եթե ինքնուրույն աշխատանքը (անհա-տական առաջադրանքը) նշանակված ժամա-նա-կա-հատվածում կատարված է առնվազն կիսով չափ և ուսանողը կարողանում է այն ներկայացնել, ապա աշխատանքը գնահատ-վում է դրական (8-20 միավոր):

17.2.4. Բոլոր առաջադրանքների դրական գնահատականների միջինի դեպքում (8-20 միավոր) ուսանողը ստա-նում է ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված 10 միավորը: Հակառակ դեպքում ուսանողն ինքնուրույն աշխատանքի համար միավոր չի վաստակում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.2.5. Ինքնուրույն աշխատանքի (անհատական առաջադրանքների) գնահատականները նշանակվում են մատյանում և տեղեկագրում:

17.3. Գործնական և/կամ սեմինար ու լաբորատոր աշխատանքների անցկացմանն ուսանողի մասնակցությունից և պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունից (Գ3), որը գնահատվում է 20 միավորով:

17.3.1. Նշված պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են, որոնց անցկացմանը ուսանողի մասնակցու-թյունը և ակտիվությունը գնահատ-վում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է դասամատյանում:

17.3.2. Կիսամյակում դասընթացի գործնական (սեմինար) ու լաբորատոր աշխատանք-ներին ուսանողների մասնակցության և ակտիվության գնահատման արդյունքների միջինը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

17.3.3. Դրական (8 և ավելի) գնահատականների միջինի դեպքում ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում ուսանողին տրվում է 20 միավոր, իսկ 8-ից ցածր արդյունքի դեպքում միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.4. Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից տեսության յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ դրական (8 և բարձր) գնահատված քննությունների միջին գնահատականի կամ քննության ընթացքում այդ միջինի բարձրացված արդյունքից (Գ4):

17.4.1. ընթացիկ քննությունների դրական գնահատականների միջինը հաշվի է առնվում, եթե ուսանողի գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատված են դրական:

17.4.2. Տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննություն(ներ)ից 8-ից ցածր միավոր ստացած կամ ընթացիկ քննությանը չներկայացած ուսանողը հնարավորություն է ստանում այն (վերա)հանձնելու հանրագումարային քննության օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ընթացքում:

17.4.3. Բանավոր քննության թույլատրվում են այն ուսանողները, որոնք գրաֆիկով նշանակված ժամկետներում դրական գնահատական-ներով հանձնել են տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննությունները և ակնկալում են դրական գնահատված մասերի համապատասխան գնահատականի բարձրացում

(հանրագումարային քննության նախորդ օրը ընթացիկ քննություն(ներ)ը հանձնած ուսանողը հանրագումարային քննության չի թույլատրվում):

17.4.4. Քննությունները գնահատվում են առավելագույնը 20 միավորով: Վերջնական գնահատման ժամանակ քննությունների գնահատականը կլորացվում է:

17.4.5. Ընթացիկ և հանրագումարային քննությունների արդյունքները գրանցվում են քննությունների տեղեկագրում:

17.5 Ուսանողի՝ գիտելիքների կիրառության գործնական հմտություններից (Գ5), որը գնահատ-վում է 1-10 միավորներով, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատվել են 11-20 միավորներով, դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանքները (անհատական առաջադրանքները) գնահատվել են դրական (կախված դասընթացի բնույթից՝ ամբիոնի որոշմամբ, առաջնայինը կարող է լինել ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների 11-20 միավորը):

17.5.1. 10-ից բարձր գնահատականի դեպքում գործնական կարողությունների համար տրվում է 10-ը գերազանցող միավորներին հավասար միավոր:

17.6. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման արդյունքում ուսանողի ձեռք բերած կարողությունների գնահատումից (Գ6), որին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

17.6.1. Ուսանողի ձեռք բերած կարողությունները գնահատ-վում են 8-20 միավորներով/քննության միավորին համարժեք/, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք-ները գնահատվել են դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանք-ները (անհատական առաջադրանք-ները) գնահատվել են դրական:

18. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

Գքնն = Գ1+ Գ2 + Գ3 + Գ4+ Գ5 + Գ6

19. Ստուգարքով ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած հանրագումարային/կիսամյակային միավորը

(գնահատականը) (Գստ.) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

19.1. դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր (տես 14.ա կետը):

19.2. ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր (տես 14.բ կետը :

19.3. գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցու-թյունից և ակտիվությունից (Գ3), որին տրվում է 20 միավոր (տես 14.գ կետը):

19.4. ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռքբերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների դրական գնահատականների (8 և բարձր) արդյունքների միջին գնահատականից (Գ4):

19.4.1. Ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 20 բալանոց համակարգով:Ստուգման արդյունքները գրանցվում են ստուգարքների տեղեկագրում:

19.5. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռքբերած հմտությունների (Գ5) և կարողությունների (Գ6) գնահատումից: Այս դեպքում նորից հմտություններն ու կարողությունները արժևորվում են տեսական և գործնական գիտելիքների դրական գնահատման դեպքում (տես 14. ե և զ կետերը):

20. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) ընդհանուր միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

Գստ. = Գ1 +Գ2+ Գ3+ Գ4+ Գ5 +Գ6

21. Ընթացիկ քննություններից կամ ստուգումներից չառաջադիմող ուսանողների հետ ամբիոնները պարտավոր են անցկացնել լրացուցիչ և(կամ) անհատական պարապմունքներ՝ ըստ ժամանակացույցի:

22. Կուրսային աշխատանքի կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է ,ՎՊՀ բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերով կուրսային աշխատանքների կազմակերպման, կատարման և գնահատման կարգերով:

23. Պրակտիկան գնահատվում է քննության ձևով՝ 100 միավորանոց սանդղակով՝ ըստ մասնագիտական կրթական ծրագրի կողմից սահմանված չափանիշների: Ուսումնական կամ արտադրական պրակտիկաների կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է ,Պրակտիկայի կազմակերպման կանոնակարգե -ով:

24. Ամփոփիչ ատեստավորումն իրականացվում է համաձայն ,Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորման անցկացման մասինե կարգի (հաստատված ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2011 թ. հոկտեմբերի 31-ի N 1197-Ն հրամանով):

IV. Կիրարկման ընթացակարգը

24. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, ստուգումների ձևերը, հարցաշարերը, թեսթային կամ այլ առաջադրանքները և ստուգումների անցկացման ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում): Գրավոր ստուգման տարբերակում յուրաքանչյուր հարցի համար պետք է նշվի գնահատման առավելագույն միավորը, իսկ առաջադրանքի ծավալը համապատասխանի հատկացվող ժամանակահատվածին (ընթացիկ քննության համար՝ առնվազն 120 րոպե): Ընթացիկ քննության հարցատոմսը պետք է պարունակի առնվազն 8-միավորանոց թեստային առաջադրանք:

25. Ընթացիկ քննությունների ու ստուգումների, ստուգարքների ու քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից:

26. Արգելվում է առանց ռեկտորատի թույլտվության և ուսանողների համաձայնության քննության վաղաժամկետ ընդունումը կամ հետաձգումը:

27. Ընթացիկ քննություններն անցկացվում են ըստ հաստատված ժամանակացույցի:

28. Ընթացիկ քննության օրերին ուսանողներն ազատվում են այդ օրվա դասերից:

29. Ստուգարքով ավարտվող առարկայի ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են ստուգումների թվով համամասնորեն բաժանված ժամանականահատվածներում: Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

30. Ընթացիկ քննության կամ ստուգման քննարկումն անցկացվում է դասերից հետո՝ անհատական աշխատանքների համար նախատեսված ժամերի շրջանակում՝ առարկան դասավանդող դասախոսի կամ ամբիոնի որոշմամբ՝ նույն առարկան դասավանդող այլ դասախոսի կողմից՝ ստուգմանը հաջորդող աշխատանքային երկու օրվա ընթացքում:

31. Գրավոր ստուգման արդյունքները վերջնական ամփոփումից հետո գրանցվում են համապատասխան տեղեկագրում (արդյունքները փակցվում են ի տես բոլորի):

32. Հետագա մեկ օրվա ընթացքում ուսանողն իրավունք ունի որոշակի հարց(եր)ի գնահատումը բողոքարկելու նպատակով գրավոր դիմելու դեկանին, որը համապատասխան ամբիոնի վարիչի հետ կազմակերպում է բողոքի քննարկումը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

33. Քննարկման արդյունքի մասին կազմվում է արձանագրություն, որը կցվում է տեղեկագրին:

34. Ընթացիկ կամ հանրագումարային ստուգմանը (ստուգարքին, քննությանը) դասախոսի բացակայության դեպքում ստուգումն իրականացվում է դեկանի գրավոր կարգադրությամբ՝ ըստ ամբիոնի վարիչի առաջարկի (այլ դասախոսի կամ հանձնաժողով):

35. Ընթացիկ ստուգումից բացակայության դեպքում լրացուցիչ ստուգում չի կազմակերպվում և տեղեկագրում գրանցվում է ,չներկայացածե: Ուսանողը այն վերահանձնում է ստուգարքների համար նախատեսված շաբաթվա ընթացքում:

V. Ստուգարքների ամփոփումը

36. Ստուգարքներն ամփոփվում են յուրաքանչյուր ,կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների վերջին շաբաթվա ընթացքում:

37. Ուսումնական պարապմունքների նախավերջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվում է բաց թողնված դասերի լրացում: Նախավերջին շաբաթում, ըստ հաստատված ժամանակցույցի, լրացվում են բաց թողած լաբորատոր, գործնական սեմինար պարապմունքները :

38. Եթե ուսանողը հանձնել է բոլոր ընթացիկ ստուգումները և ունի 58 կամ ավելի միավոր, ապա տվյալ առարկայի ստուգարքը համարվում է հանձնված:

39. 0-57 միավորների դեպքում ուսանողը գնահատվում է ,Չստուգվածե:

VI. Քննությունների անցկացումը

40. Քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջան-ներում՝ 19-20-րդ շաբաթներում՝ ըստ հաստատված ժամանակցույցի:

41. Քննությունների անցկացման ժամանակացույցը՝ ուսանողական խմբերի առաջադրմամբ, կազմվում է դեկանատներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից քննաշրջանը սկսվելուց մեկ ամիս առաջ:

42. Քննություններն անցկացվում են հարցատոմսերով, թեստերով, որոնք հաստատվում են ամբիոնի նիստում քննաշրջանից մեկ ամիս առաջ:

43. Քննությունները կարող են կազմակերպվել համակարգչային տեխնիկայի միջոցով:

44. Քննության ընթացքում տվյալ դասընթացից խնդիրներ կամ այլ գործնական առաջադրանքներ տալու դեպքում դասախոսը պարտավոր է ուսանողներին ապահովել խնդրագրքերով, առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ մեթոդական և տեղեկատու ձեռնարկներով:

45. Կրթական յուրաքանչյուր մոդուլ գնահատվում է առանձին, և հարցատոմսերն ընդգրկում են միայն տվյալ կիսամյակում դասավանդված թեմաները:

46. Բանավոր քննության ընթացքում ստացած գնահատականին ուսանողի անհամաձայնության դեպքում ուսանողը քննասենյակում հայտարարում է, որ համաձայն չէ իր գնահատականին և անմիջապես այդ մասին գրավոր դիմում է դեկանին, որն էլ համապատասխան ամբիոնի վարիչի (անհրաժեշտության դեպքում նաև քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի ներկայացուցչի) հետ կազմակերպում է քննության քննարկումը, որի մասին կազմվում է համապատասխան արձանագրություն՝ գնահատականը փոփոխելու կամ նույնը թողնելու վերաբերյալ:

47. Տվյալ առարկայից դրական գնահատական (58 և ավելի միավորներ) ունեցող ուսանողը կարող է չմասնա-կցել այդ առարկայի քննությանը՝ պահպանելով իր գնահատականը կամ մասնակցելով քննությանը՝ բարձրացնել դրական գնահատականը, որը ենթակա չէ իջեցման:

48. Քննության (ստուգարքի) վերջում քննվող երեք ուսանողները քննասենյակից դուրս են գալիս վերջին ուսանողի պատասխանից հետո:

49. Ուսումնական վարչության և դեկանի կողմից հաստատված տեղեկագիրը դեկանը տրամադրում է դասախոսին ստուգման օրը: Տեղեկագրի մեջ դեկանի կողմից կարող են կատարվել հետևյալ գրառումները.

50. ,Քննության չի թույլատրվածե (թանաքով), այն ուսանողների անվան դիմաց, որոնք քննաշրջանին կամ տվյալ առարկայի քննությանը (ստուգարքին) մասնակցելու թույլտվություն չունեն,

51. բազմագործոնային համակարգով դրական գնահատված քննության (կամ ստուգարքի) գնահատականի նիշը և ,Փոխանցվում էե գրառումը (թանաքով), եթե ուսանողը տվյալ կրթական մոդուլից ունի դրական գնահատական (այլ բուհից տեղափոխություն, ուսանողական իրավունքի վերականգնում և այլն) և չի ցանկանում մասնակցել այդ քննությանը (ստուգարքին), ինչի մասին նա նախօրոք գրավոր տեղեկացնում է դեկանին:

52. Քննության ներկայանալիս ուսանողը պարտավոր է դասախոսին ներկայացնել ստուգման գրքույկը: Դասախոսը քննական տեղեկագրում գրանցում

է ուսանողի ստուգման գրքույկի համարը, հարցատոմսի համարը, ուսանողի պատասխանից հետո՝ բարձրաձայն հայտնում գնահատականը, որից հետո գրանցում է տեղեկագրում, դրական գնահատականը նաև ստուգման գրքույկում: Կարգի խախտման դեպքում դասախոսը ենթակա է նկատողության:

53. Ամփոփված քննական տեղեկագիրը դեկանատ է ներկայացվում քննության ավարտից անմիջապես հետո:

54. Բանավոր քննությունը կազմակերպվում է մեկ օրվա ընթացքում մեկ ենթախմբի համար:

VII. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

55. ՎՊՀ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է հավելված 2-ում:

56. Այն դասընթացներին, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է ,չստուգվածե, կրեդիտներ չեն հատկացվում և ստուգարքային գրքույկում նշում չի կատարվում:

57. Գնահատումը կատարվում է ըստ տվյալ դասընթացի գնահատման սահմանված չափանիշների.

18-20 միավորները համարվում են դրական գնահատական

7 միավորները համարվում են բացասական (չի նշվում ուսանողի ստուգման գրքույկում):

58. Քննության ժամանակ կամ գրավոր աշխատանքի կատարման ընթացքում ուսանողի անազնվությունը հայտնաբերելիս (ծածկաթերթիկից կամ այլ արգելված աղբյուրից օգտվելու դեպքում) (տե՛ս ,Ակադեմիական ազնվության կարգեը) այդ ուսանողի քննությունը (գրավոր աշխատանքը) դադարեցվում է և տեղեկագրում գրանցվում է 0 (զրո):

VIII. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

59. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար դեկանատը յուրաքանչյուր

ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած հանրագումարային գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը (հավելված 3):

60. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

61. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

ծրագրային (գումարային) կրեդիտների (ԾԿ) քանակը

գնահատված կրեդիտների (ԳԿ) քանակը

վարկանիշային միավորները (ՎՄ)

միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ):

62. Ծրագրային (գումարային) կրեդիտը (ԾԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած բոլոր կրեդիտների գումարն է:

63. Գնահատված կրեդիտը (ԳԿ) այն դասընթացների կրեդիտների գումարն է, որոնք գնահատված են.

$$ԳԿ = \sum (Կրեդիտ)$$

64. Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) բոլոր գնահատված կրեդիտների և դրանց համապատասխանող ECTS գնահատականների արտադրյալների գումարն է.

$$ՎՄ = \sum (Կրեդիտ \times ԹԳ),$$

որտեղ ԹԳ-ն տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար ECTS թվային գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5 կրեդիտով դասընթացը գնահատվել է 72 միավոր, ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է 5 կրեդիտ x 72 = 360՝ 500 հնարավորից:

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով չափված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ).

ՄՈԳ = ՎՄ/(∑ԳԿ)

65. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված տվյալ կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

66. Ուսանողի հիմնավորված պահանջի դեպքում բուհը պարտավոր է, համաձայն բուհում գործող կարգի, տրամադրել նրա ակադեմիական տեղեկագիրը ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար:

67. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր դասընթացների անհրաժեշտ կրեդիտները (30 կրեդիտ՝ մեկ կիսամյակի համար):

68. 30 կրեդիտ չհավաքած ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և ձեռք բերելու սահմանված կրեդիտները գործող կարգի համաձայն:

X. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

69. Դրական գնահատված դասընթացի քննության(ստուգման) կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

70. Ստուգմանը, ստուգարքին կամ քննությանը չներկայանալը համարվում է հարգելի՝ քննության օրը և դրան հաջորդող երկու աշխատանքային օրերի ընթացքում Համալսարանի ընդհանուր բաժնում գրանցված բժշկական

տեղեկանքի կամ բացակայությունը հիմնավորող այլ փաստաթղթի առկայության դեպքում:

71. Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն ու քննությունն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած (գտնվում է 0-57 միջակայքում) ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու համաձայն գործող կարգի, ընդ որում՝ այս շրջանում ստացած դրական գնահատականներով ուսանողը չի կարող մասնակցել նպաստների և ուսանողական կրթաթոշակի հատկացման համար անցկացվող մրցույթին:

72. Յուրաքանչյուր առարկայի քննության կամ ստուգարքի ակադեմիական պարտքը թույլատրվում է վերահանձնել միայն երկու անգամ: Պարտքերի մարման համար սահմանվում է երկու շրջան՝ ըստ ժամանակացույցի:

73. Պրակտիկային մասնակցած, բայց չորակավորված ուսանողների համար դեկանը պրակտիկայի պարտքերի մարման համար հաստատում է ժամանակացույց:

74. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ կամ այլ պատճառներով պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:

XI. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը

75. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը կատարվում է դեկանատներում և ուսումնական վարչությունում:

76. Այն ուսանողները, որոնք հաջողությամբ կատարել են ուսումնական տարվա պլանով նախատեսված բոլոր առաջադրանքները, դեկանի ներկայացմամբ և ռեկտորի հրամանով փոխադրվում են հաջորդ կուրս:

77. Կիսամյակում գերազանցիկ է համարվում այն ուսանողը, որը տվյալ կիսամյակում ստուգարքային և քննական առարկաներից, կուրսային աշխատանքներից (նախագծերից), պրակտիկաներից հավաքել է 86-100 միավորներ (,գերազանցե գնահատականներ):

78. Քննաշրջանի արդյունքները ուսումնասիրվում և քննարկվում են ամբիոնների, ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի, ռեկտորատի և Համալսարանի գիտխորհրդի նիստերում:

XIII. Կրեդիտների փոխանցումը

79. Ակադեմիական կրեդիտների կուտակումը և փոխանցումը կատարվում է համաձայն ,Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կանոնակարգիե:

XIV. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման հսկողությունը

80. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման նկատմամբ հսկողությունն իրականացվում է ամբիոնի վարիչի, դեկանատի, ուսումնական վարչության և քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի կողմից:

81. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը ստեղծվում է ռեկտորի հրամանով և հաշվետու է ռեկտորին ու ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին:

82. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը իրավասու է դեկանի գիտությամբ ստուգելու ֆակուլտետում անցկացվող բոլոր տեսակի քննություններն ու ստուգարքները, նրանց համապատասխանությունը սույն կանոնակարգին և լսելու ուսանող(ներ)ի պատասխան(ներ)ը:

83. Քննության կամ ստուգարքի ընթացքի, դասախոսի կամ ուսանողի պարտականությունների կամ իրավունքների որևէ խախտում նկատելու դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են միջամտելու և (դեկանի օգնությամբ) կանխելու նկատված խախտումը:

84. Ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են, անմիջապես գրավոր տեղյակ պահելով բուհի ռեկտորին կան ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին, դեկանից պահանջելու քննության կամ ստուգարքի դադարեցում: Քննության (ստուգարքի) շարունակման կամ դադարեցման և նոր քննության (ստուգարքի) անցկացման մասին որոշումը կայացվում է Համալսարանի ղեկավարության և դեկանի կողմից:

Հավելված 1

Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության համար հատկացվող միավորները և համարժեք տոկոսները

Մասնակցության աստիճանը մասնակցության աստիճանը %	Հատկացվող միավորը	
	Դասախոսություն	Գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք
96-100	5	15
91-95	5	15
86-90	4	14
81-85	4	14
76-80	3	13
71-75	3	13
66-70	2	12
61-65	2	12
56-60	1	11
51-55	1	11
0-50	0	0

Հավելված 2

Ուսումնառության արդյունքների գգնահատման 100 -միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5-բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100- բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«գերազանցե (5)	96-100	A^+
«գերազանցե (5)	91-95	A
«գերազանցե (5)	86-90	A^-
«լավե (4)	81-85	B^+
«լավե (4)	76-80	B
« լավե (4)	71-75	B^-

«բավարարե (3)	67-70	C^+
«բավարարե (3)	62-66	C
«բավարարե (3)	58-61	C^-
«անբավարարե	0-57	D
«ստուգվածե	58-100	S
«չստուգվածե	0-57	U

Գ. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

1. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը կազմակերպում է ուսումնական խորհրդատուների ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:

2. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն կցված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ ընթացքում:

3. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ:

Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսանողը պարտավոր է՝

• ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,

• կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,

• կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին,

2. Ուսանողն իրավունք ունի՝

• ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար ՎՊՄԻ կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,

• միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),

• փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,

• հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,

• բակալավրի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման:

Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. Տեղեկագրքի նպատակը

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է բանասիրական ֆակուլտետում իրականացվող բակալավրի կրթական ծրագրերի վերաբերյալ **Ֆտեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ և տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.**

- **կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և**

ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,

- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված ելքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները

2. 032101.01.6 ,ԼՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԵ մասնագիտության տեղեկագիրք

I. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական առարկաներ

Պ/բ-048 Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 1 (2կրեդիտ)

Շաբաթական 1,5 ժամ (10 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի առաջին մասի դասավանդումընպատակ ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա V-XIX դարերի հայ ազատագրական պայքարի պատմությունը,
2. կկարողանա ներկայացնել Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը

3. կկարողանա ներկայացնել հայ ազատագրական շարժման նախադրյալները, ազգային-ազատագրական շարժման գաղափարախոսության սկզբնավորումը
4. կտիրապետի հայ ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ խոր և համակողմանի գիտելիքների
5. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. V դ ազատագրական պայքարը ***Թեմա 2.*** VI-VII դդ. ազատագրական պայքարը: ***Թեմա 3.*** VIII-IX դդ ազատագրական պայքարը արաբական տիրապետության դեմ ***Թեմա 4.***: Հայաստանի ազատագրական ծրագրերը ***Թեմա 5.*** Հայ ժողովրդի ազատագրական որոնումները XVII դարի երկրորդ կեսին և XVIII դարի առաջին քառորդին ***Թեմա 6.*** Հովսեփ Էմինը և Հայաստանի ազատագրության նրա ծրագիրը ***Թեմա 7.*** Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը XVIII դարի II կեսին ***Թեմա 8.***. Ազատագրական պայքարը Սյունիքում և Արցախում ***Թեմա 9.*** Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին ***Թեմա 10.*** Հայ հասարակական քաղաքական հոսանքները ***Թեմա 11*** Արևմտահայ ազգային ազատագրական շարժումների վերելքը XIX դ. 90-ական թթ: ***Թեմա 12.*** Հայկական հարցի ծագումը և նրա միջազգայնացումը: ***Թեմա 13.*** Ֆիդայական շարժումը:. ***Թեմա 14.*** Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները:

Պ/բ049 Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 2 (2կրեդիտ)

Շաբաթական 1,5 ժամ (10 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի երկրորդ մասի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության նոր շրջանի ազատագրական պայքարի պատմության, Հայոց Մեծ եղեռնի, հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. իմանա Հայոց Մեծ Եղեռնի պատմությունը, կկարողանա ներկայացնել 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը
2. կկարողանա ներկայացնել մայիսյան հերոսամարտերը և հայոց պետականության վերականգնման նախադրյալները
3. կտիրապետի արցախյան շարժման և անկախ պետականության վերականգնման պատմությանը

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ազգային կուսակցությունների առաջացումը: ***Թեմա 2***. Հայկական հարցը 1912-1914թթ.: ***Թեմա 3*** Հայոց Մեծ Եղեռնը: ***Թեմա 4.*** 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը: ***Թեմա 5*** 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը. Հայաստանի հանրապետության հռչակումը: ***Թեմա 6.*** Հայաստանի Առաջին հանրապետությունը 1918-1820 թթ***. Թեմա 7.*** Արցախյան շարժման նոր փուլը: ***Թեմա 8.*** Հայասատանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը: ***Թեմա 9.*** Հայաստանի Հանրապետության խորհրդանիշները:

Հլ/ք-033 Հայոց լեզու (ուղղագրություն և կետադրություն) -1 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1,75 ժամ (28 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել և զարգացնել ուսանողների՝ ուղղագրությունից և կետադրությունից ունեցած գիտելիքները, ուշադրություն դարձնել ուղղախոսական խնդիրներին, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ, խթանել ուսանողների ստեղծագործական ունակությունների զարգացումը, ապահովել գործնական գրություններ գրելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ուղղագրությունից և կետադրությունից ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ տալով համապատասխան լեզվաբանական հիմնավորումներ.

2. կկարողանա կազմել գրագետ տեքստ.

3. կկարողանա գրել գործնական գրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Չայնավորների ուղղագրությունը: *Թեմա 2.* Երկհնչյունների ուղղագրությունը: *Թեմա 3.* Բաղաձայնների ուղղագրությունը: *Թեմա 4.* Մեծատառերի ուղղագրությունը: *Թեմա 5.* Բառերի գծիկով, միասին, անջատ գրությունը:

Հլ/ք-034 Հայոց լեզու (ուղղագրություն և կետադրություն)-2 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1,75 ժամ (28 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել և զարգացնել ուսանողների՝ ուղղագրությունից և կետադրությունից ունեցած գիտելիքները, ուշադրություն դարձնել ուղղախոսական խնդիրներին, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ, խթանել ուսանողների ստեղծագործական ունակությունների զարգացումը, ապահովել գործնական գրություններ գրելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ուղղագրությունից և կետադրությունից ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ տալով համապատասխան լեզվաբանական հիմնավորումներ.

2. կկարողանա կազմել գրագետ տեքստ.

3. կկարողանա գրել գործնական գրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գոյականական անդամի լրացումների կետադրությունը: *Թեմա 2.* Դերբայական դարձվածի կետադրությունը: *Թեմա 3.* Ուրիշի խոսքի կետադրությունը: *Թեմա 4.* Նախադասության հարակից անդամների կետադրությունը: *Թեմա 5.* Ստեղծագործական հմտությունների և խոսքի մշակույթի զարգացում:

Ռլ/ր-001 Ռուսաց լեզու - 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,5 ժամ (56 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ձևավորել ռուսերենի իմացության այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի ուսանողների ռուսերենով հաղորդակցվելու, երկխոսություն ծավալելու ունակությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

1. ռուսերենով ճիշտ կառուցել իր բանավոր խոսքը.
2. ծավալել երկխոսություն ինչպես նեղ մասնագիտական, այնպես էլ այլ ոլորտներում.
3. կիրառել ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքը.
4. վերլուծել, մեկնաբանել և վերարտադրել մասնագիտական և այլ բնույթի (գեղարվեստական և ճանաչողական) տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Խաղաղության մշակույթ: ՀՀ ներքին և արտաքին քաղաքականությունը: Տեսական նյութ. Հնչյունաբանություն: Ռուսաց լեզվի հնչյունական համակարգը; ռուսերենի շեշտ; բանավոր և գրավոր խոսքի հնչերանգը:

Թեմա 2. Ռուսաց լեզուն որպես ՄԱԿ-ի աշխատանքային լեզուներից մեկը: Քերականական նյութ. Գոյականի քերականական սեռը: Ընդհանուր քերականական սեռի բառեր: Որոշչի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Մարդ: Դիմանկար: Բնավորություն: Ընտանիք: Քերականական նյութ. Որոշչի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում:

Գոյականների հոլովները:

Թեմա 4. Տուն, բնակարան, քաղաք, որում ես ապրում եմ: Քերականական նյութ. Գոյականի թիվը: Եզակի թիվ, հոգնակի թիվ: Անեզական և անհոգնական գոյականներ:

Թեմա 5. Կրթություն: Կրթության համակարգը Հայաստանում: Քերականական նյութ. Ածական անուն: Որակական, հարաբերական և ստացական ածականներ: Ածականի համեմատական աստիճանները: Ամբողջական և կրճատ ձևերը: Նրանց կիրառությունը կապակցություններում և նախադասություններում: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 6. Երիտասարդությունը 21 դարում: Քերականական նյութ. Թվական անուն: Թվականի տեսակները, ուղղագրությունը, կապակցությունները և շարահյուսական դերը: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 7. Աշխատանքի նշանակությունը մարդու կյանքում: Քերականական նյութ.Դերանուն: Դերանունների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Ռլ/բ-002 Ռուսաց լեզու - 2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,5 ժամ (56 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողի մոտ ձևավորելու ռուսերեն լեզվի այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի տվյալ լեզվով հաղորդակցումը, սեփական տեսակետը արտահայտելու և երկխոսություն ծավալելու նրա ունակությունը մասնագիտական և այլ ոլորտներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները.
2. կտիրապետի տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգին.

3. կտիրապետի մասնագիտական տեքստի քերականական առանձնահատկություններին, կարգերին և շարահյուսական կառուցոաձքներին.

4. կկարողանա սեղմ ձևով ներկայացնել այս կամ այն մասնագիտական տեքստը, առանձնացնել նրանում պարունակվող հիմնական միտքը, նշել առանցքային բառերը (եզրույթները), ընդգծել տվյալ հոդվածում պարունակվող գիտական նորույթը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գիտություն և տեխնիկա: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 2. Մշակույթ և արվեստ: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Առողջություն: Հանգիստ: Սպորտ: Ժամանց: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 4. Բնություն: Բնապահպանություն: Էկոլոգիա: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Ժամանակի պարագա և տեղի պարագա: Կառավարման սկզբունքով կառուցված պարագայական կապակցություններ: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 5. ՋԼՄ-ներ և դրանց դերը ռուսաց լեզվի ուսուցման գործում: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ:

Թեմա 6. Հայրենիք: Մեր հանրապետությունը: Կենսաձևը Հայաստանում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ: Կետադրություն:

Փ/բ001 Փիլիսոփայության հիմնահարցեր (4կրեդիտ)

Շաբաթական 2,75 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ սեմինար պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների արդի միտումների և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին մասնագիտական պատկերացումների ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի մասին փիլիսոփայական հայեցակարգերի ընդհանուր և տարբերակիչ առանձնահատկությունները.
2. կհասկանա ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքի և հավատի, ռացիոնալի և իռացիոնալի սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը.
3. կկարողանա վերլուծել և ամբողջական պատկերացում կազմել արդի քաղաքակրթական, քաղաքական մշակութային և մարդաբանական պատկերացումների, տեխնածին քաղաքակրթության գլոբալ հիմնախնդիրների մասին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Փիլիսոփայությունը որպես գիտություն: *Թեմա 2.* Փիլիսոփայության զարգացման պատմական փուլերը: *Թեմա 3.* Մատերիա և կեցություն: *Թեմա 4.* Հոգևորի պրոբլեմը փիլիսոփայության մեջ: *Թեմա 5.* Զարգացման հիմնախնդիրը: *Թեմա 6.* Իմացության տեսություն: *Թեմա 7.* Գիտական իմացության յուրահատկությունը: *Թեմա 8.* Սոցիալական փիլիսոփայություն: *Թեմա 9.* Հասարակության սոցիալ-տնտեսական համակարգը: *Թեմա 10.* Հասարակության քաղաքական համակարգը: *Թեմա 11.* Մարդու հիմնախնդիրը փիլիսոփայության մեջ: *Թեմա 12.* Հասարակական գիտակցություն: *Թեմա 13.* Արժեքաբանության փիլիսոփայություն:

ՖԴԱԻՀ/բ-045Մարմնակրթություն (1-4-րդ կիսամյակներ)[3] (28-ական ժամ)

Կամընտրական դասընթացներ

Կամընտրական դասընթաց (2 կրեդիտ)

[3] Առարկայի համար կրեդիտներ չեն սահմանվում:

Շաբաթական 1,5ժամ (10 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Փ/բ-002 Մշակութաբանություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդակից դարձնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման ընթացքին և առանձին իրողություններին, ներկայացնել համաշխարհային մշակույթի պատմությունը և վերջինիս համատեքստում հայ ազգային մշակույթի զարգացման առանձնահատկությունները, ուսանողին զինել համապատասխան մեթոդիկայով՝ ճանաչելու, վերլուծելու և գնահատելու մշակութային առանձին երևույթներ, օգնել մշակելու գնահատման ազգային, անհատական և համամարդկային չափանիշներ, ինչպես նաև դրսևորել ինքնուրույն մոտեցումներ մշակույթի և նրա առանձին դրսևորումների նկատմամբ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է իմանա

- մշակույթի բնորոշումը, ծագումը, զարգացման օրինաչափությունները, նյութական և հոգևոր մշակույթների առանձնահատկությունները, մշակույթի նեղ և լայն առումները:

Պետք է կարողանա

- ինքնուրույն տարբերակել հոգևոր և նյութական մշակույթները, նկատել նրանց փոխադարձ անցումները և տարրերի փոխներթափանցումները
- ընտրել մշակութային իրողությունների գնահատման չափանիշները
- ճանաչել մշակույթի զարգացման օրինաչափությունները
- մշակույթի առանձին դրսևորումները պատկերացնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման համատեքստում
- ճանաչել և առանձնացնել լոկալ մշակույթների տիպերը (ըստ տարածքի, ժամանակաշրջանի, ազգայինի և մշակույթի տվյալ տիպի)

Պետք է տիրապետի

մշակութաբանության հետազոտական-վերլուծական հինգ մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մշակութաբանության առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրության շրջանակները: *Թեմա 2.* Մշակույթի բնորոշումը: *Թեմա 3.* Մշակույթի գործառույթները: *Թեմա 4.* Մշակույթի լեզուն և կառուցվածքը: Ազգային և համամարդկային մշակույթ: *Թեմա 5.* Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: *Թեմա 6.* Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: *Թեմա 7.* Բնություն և մշակույթ: *Թեմա 8.* Հասարակություն և մշակույթ: *Թեմա 9.* Քաղաքակրթություն և մշակույթ: Արդի տեսությունները:

Փ/բ-002 Տրամաբանություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակը մտածողության օրենքների և օրինաչափությունների, մտքի քերականության կանոնների յուրացումն ու ճիշտ օգտագործման շնորհիվ, գիտելիքների միջոցով նոր գիտելիքների, այլև ստանալն ու յուրացնելն է ոչ միայն մտածողության, այլև դրա շնորհիվ իրականության մասին ընդհանրապես: Այս իմաստով անհրաժեշտ է և պարտադիր:

Տրամաբանություն գիտության նպատակն է ցույց տալ. թե ինչպես շաղկապել մտքերը, որպեսզի ճշմարիտ նախադրյալներից ստանանք ճշմարիտ եզրակացություն: Փաստորեն տրամաբանությունը մտքի քերականությունն է: Ահա թե ինչու դպրոցում և բուհում դասավանդվող առարկաների դասավանդման և յուրացման մակարդակը պայմանավորված է դասավանդողի տրամաբանական պատրաստվածությամբ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է կարողանա տիրապետել տրամաբանության օրենքների, կատեգորիալ ապարատի և մեթոդների կիրառման շնորհիվ նյութականի իդեալականացման,

օբյեկտիվը սուբյեկտիվացնելու և սուբյեկտիվն էլ օբյեկտիվացնելու հիմնական սկզբունքներին:

Պետք է իմանա տվյալ գիտության օրենքները, կատեգորիալ ապարատը և մեթոդները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տրամաբանությունը որպես գիտություն: *Թեմա 2.* Հասկացությունը որպես մտքի ձև: *Թեմա 3.* Դատողությունը որպես մտքի ձև: *Թեմա 4.* Տրամաբանության օրենքները և մեթոդները: *Թեմա 5.* Մտահանգում: Անհրաժեշտ և ճշմարտանման մտահանգումներ: *Թեմա 6.* Ապացուցում և հերքում:

Հ/բ-058 Սոցիոլոգիա

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել սոցիոլոգիայի պատմական անհրաժեշտության, հասարակության համար ունեցած դերի, սոցիոլոգիական աշխարհայացքի բազմազանության և բազմաձևության մասին

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Սոցիոլոգիան իբրև գիտություն

1. Սոցիոլոգիայի ձևավորման նախադրյալները:

2.Սոցիոլոգիական գիտելիքի կառուցվածքը:

3.Սոցիոլոգիայի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան, մեթոդները, ֆունկցիաները:

4.Սոցիոլոգիական հետազոտության մեթոդները:

5.Սոցիոլոգիան հասարակական գիտությունների համակարգում:

Թեմա 2. Հասարակություն

1.Հասարակության պատմական ձևեր և տիպաբանական հիմքեր:

2.Հասարակության զարգացումը մեկնաբանող մոտեցումներ:

2.1.Հասարակությունն իբրև համակարգ:

Թեմա 3. Մշակույթ

1.<<Մշակույթ>> հասկացությունը, տարրերը, տեսակները:

2.Սոցիոմշակութային փոփոխություններ:

Թեմա 4. Սոցիալականացում

1. Ընդհանուր հասկացություն, տեսակներ:

2. Առաջնային սոցիալականացումը մեկնաբանող մոտեցումներ:

3. Սոցիալականացման հիմնական ագենտները:

4. Շեղվող վարք:

Թեմա 5. Հասարակության սոցիալական կառուցվածքը

1. Սոցիալական խմբեր և կազմակերպություններ:

2. Սոցիալական ինստիտուտներ. ընտանիքի ինստիտուտը:

Թեմա 6. Սոցիալական ստրատիֆիկացիա

1. Սոցիալական անհավասարություն, սոցիալական մոբիլություն,

ստրատիֆիկացիոն դիրքեր, միջին դաս:

2. Ստրատիֆիկացիոն համակարգեր:

3. Սոցիալական ստրատիֆիկացիան մեկնաբանող դասական մոտեցումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է իմանա

<u>1.Տեսական գիտելիքներ</u>

- ✓ Սոցիոլոգիայի առաջացման պատմական անհրաժեշտության, վերջինիս ուսումնասիրման օբյեկտի, առարկայի, ֆունկցիաների, հիմնական խնդիրների, սոցիոլոգիական գիտելիքի բազմամակարդակ կառուցվածքի վերաբերյալ,
- ✓ Հասարակության պատմական տիպերի, զարգացման օրինաչափությունների, հիմնական ընդհանրությունների եւ տարբերությունների, համակարգային մոտեցման, հասարակության՝ իբրեւ համակարգի՝ բազմամակարդակ կառուցվածքում գործառնող եւ փոխկախված տարրերի (անհատը՝ սոցիալական գործողություն կատարելու տեսանկյունից, խմբեր, կազմակերպություններ, ինստիտուտներ) վերաբերյալ,
- ✓ Հասարակության վերահսկողության մեխանիզմների, դրանց փոխպայմանավորվածության վերաբերյալ,
- ✓ Հասարակության ստրատիֆիկացիոն կառուցվածքի(շերտավորման), այն մեկնաբանող մոտեցումների, հիմնական շերտերի բնութագրի, մոբիլության, վերջինիս տեսակների, ըստ մոբիլության «բացե եւ «փակե հասարակությունների մեկնաբանման վերաբերյալ, գլոբալացման, վերջինս մեկնաբանող մոտեցումների եւ հիմնական տեսությունների (*իմպերիալիզմ (Հոբսոն), կախվածության տեսություն (Ֆրանկ), համաշխարհային համակարգի տեսություն (Վալերշտայն), ցանցային տեսություն (Կաստելս)*), հռոմեական ակումբի, գլոբալ եւ գլոբալացնող ռիսկերի, ռիսկի հասարակության գաղափարի, գլոբալացման հիմնական գործիքների, աշխատուժի, տեխնոլոգիաների, կապիտալի հոսքերի, Մալթուսականության, Համահնչյունայնացման խնդրի, համաշխարհային հասարակության աճող բարդացման վերաբերյալ:
- ✓ Կիրառական սոցիոլոգիայի զարգացման պատմության, սոցիոլոգիական հետազոտության նախապատրաստման, անցկացման մշակման, ընդհանրացման ձեւերի, հետազոտության հիմնական մեթոդների վերաբերյալ:

<u>Բուն մասնագիտական գործնական կարողություններ</u>

- ✓ <u>Վերլուծելու, սինթեզելու,</u>
- ✓ <u>Կազմակերպելու, պլանավորելու,</u>
- ✓ <u>Քննադատության, ինքնաքննադատության,</u>
- ✓ <u>Տեղեկատվության կառավարման,</u>

- ✓ Նոր տեղեկատվությունը համապատասխան համատեքստում ընկալելու, մեկնաբանելու
- ✓ Բազմաձեւության, բազմամշակութայնության ընդունման,
- ✓ Նոր գաղափարներ առաջադրելու
- ✓ Յուրացված գիտելիքը տրամաբանորեն եւ հետեւողականորեն ներկայացնելու,
- ✓ Առարկայի մեթոդները եւ տեխնոլոգիաները ճիշտ օգտագործելու,
- ✓ Տվյալ առարկայական ոլորտում հետազոտությունների արդյունքները գնահատելու կարողություններ:

Կամընտրական դասընթաց (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1,5ժամ (10 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Փ/բ-003 Իրավագիտություն

Նպատակը.

Իրավագիտություն առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ իրավունքի և պետության ծագման, սոցիալական նորմերի հետ իրավանորմերի հարաբերակցության, պետության ձևի, կառուցվածքի, կառավարման ձևի, իրավունքի համակարգի, իրավահարաբերությունների, իրավունքի տարբեր ճյուղերի, այդ թվում սահմանադրական իրավունքի, ընտանեկան իրավունքի, միջազգային իրավունքի վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է իմանա

- Իրավագիտության ուսումնասիրության օբյեկտը և առարկան: Պետության հասկացությունը և էությունը: Իրավական պետությունը և նրա հիմնական բնութագրերը: Պետության տիպերը և ձևերը: Պետության մեխանիզմը: Պետության գործառույթները: Պետությունը հասարակության քաղաքական համակարգում: Իրավունքի հասկացությունն ու էությունը: Իրավունքի ձևերը (աղբյուրները): Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում: Իրավագիտակցություն: Իրավունքի սկզբունքները և գործառույթները: Իրավունքի նորմ: Նորմատիվ իրավական ակտերը

և նրանց համակարգումը: Իրավունքի նորմի մեկնաբանումը: Իրավունքի իրացումը: Իրավական հարաբերություններ: Իրավաչափ վարքագիծ և իրավախախտում: Իրավաբանական պատասխանատվություն: Իրավունքի համակարգը: Օրինականություն և իրավակարգ:

Պետք է կարողանա

- հստակ պատկերացնել պետության և իրավունքի ծագման ընդհանուր օրինաչափությունները գործառույթները
- ինքնուրույն կողմնորոշվել տարբեր տեսակետներում
- որոշ տեսական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ

Պետք է տիրապետի

- իրավագիտության կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին
- բուհում իրավագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին
- բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների
- գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Պետության և իրավունքի առաջացումը: *Թեմա 2.* Պետության էությունը, գործառույթները և ձևերը: *Թեմա 3.* Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում: *Թեմա 4.* Սոցիալական նորմերի հասկացությունը և տեսակները: *Թեմա 5.* Իրավունքը և իրավագիտակցությունը: *Թեմա 6.* Օրինականությունը և իրավակարգը: *Թեմա 7.* Իրավունքի համակարգը: *Թեմա 8.* Իրավական պետություն: *Թեմա 9.* Սահմանադրական իրավունք: *Թեմա 10.* Սահմանադրական կարգ հասկացությունը:

S/p 093 Տնտեսագիտություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տնտեսագիտության մեթոդաբանության, շուկայական տնտեսության

բովանդակության, սեփականատիրական հարաբերությունների, միկրոտնտեսական և մակրոտնտեսական զարգացման օրինաչափությունների, պետական բյուջեի ու պետության տնտեսական քաղաքականության արդյունավետության բարձրացման մասին պատկերացումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. պատկերացում կունենա շուկայական տնտեսության բնույթի, կատեգորիաների, զարգացման հիմնական օրինաչափությունների մասին.

2. կիմանա տնտեսագիտական գիտելիքների դերն ու գործառույթները տնտեսության տարբեր ոլորտներում.

3. կկարողանա ճիշտ ներկայացնել մարդ-տնտեսություն-տնտեսական քաղաքականություն փոխհարաբերությունները.

4. կիմանա առարկայի կարևորությունը հասարակական տնտեսական հարաբերությունների բնագավառում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Ուսումնասիրման առարկան և մեթոդները: *Թեմա 2.* Ապրանքային արտադրություն: Ապրանք և փող: *Թեմա 3.* Շուկայական տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: *Թեմա 4.* Տնտեսական համակարգեր: Տիպերը և մոդելները: *Թեմա 5.* Ֆիրման շուկայական հարաբերությունների համակարգում: *Թեմա 6.* Ձեռնարկատիրական կապիտալի ձևավորումը: *Թեմա 7*. Ծախքերի տեսությունը: Արտադրություն և ծախքեր: *Թեմա 8.* Շահույթ և շահութաբերություն: Ձեռնարկատիրական եկամուտ և աշխատավարձ: *Թեմա 9.* Ագրո-արդյունաբերական համալիր: Ռենտայի տեսություն: *Թեմա 10*. Կուտակում, սպառում և խնայողություն: *Թեմա 11.* Տնտեսական աճ: Տնտեսական զարգացման փուլայնությունը: *Թեմա 12.* Ինֆլյացիա և գործազրկություն: *Թեմա 13*. Դրամավարկային համակարգի էությունը: Բանկեր: *Թեմա 14*. Ֆինանսական համակարգ և ֆինանսական քաղաքականություն: *Թեմա 15.* Պետության սոցիալ-տնտեսական քաղաքականությունը: *Թեմա 16*. Համաշխարհային տնտեսությունը և զարգացման օրինաչափությունները: Միջազգային արժույթային և ֆինանսական համակարգեր:

Փ/բ-006 Քաղաքագիտություն

Նպատակը.

- Ուսանողին տալ գիտելիքներ քաղաքականության, նրա էության, քաղաքական համակարգի, պետության և այլ հիմնախնդիրների վերաբերյալ:
- Խորացնել և ընդլայնել գիտելիքները քաղաքական սուբյեկտների նրանց գործառույթների վերաբերյալ:
- Նախապատրաստել ուսանողին քաղաքականության մեջ տեսականորեն որոշ հարցերի վերաբերյալ ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա քաղաքագիտության ուսումնասիրման օբյեկտը, կատեգորիալ համակարգը, հետազոտության մեթոդները, քաղաքագիտության ֆունկցիաները, քաղաքագիտության և հասարակական մյուս գիտությունների կապը, համաշխարհային քաղաքական մտքի պարբերացման սկզբունքները:

Կկարողանա հստակորեն պատկերացում կազմելու քաղաքականության, նրա էության ու կառուցվածքի վերաբերյալ, կատարել վերլուծություններ, համեմատություններ քաղաքագիտության բոլոր հարցերի վերաբերյալ, նորացնել և փոխանցել մասնագիտական գիտելիքը, նոր գաղափարներ առաջ քաշի, աշխատի թիմում:

Կտիրապետի քաղաքագիտություն առարկայի կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին, Բուհում հասարակագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին, Գնահատման գործիքների կիրառելու հմտությանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Քաղաքագիտության առարկան, խնդիրները: *Թեմա 2* Քաղաքականության սուբյեկտի էությունը և ձևերը: *Թեմա 3.* Հասարակության իրավաքաղաքական համակարգը, նրա տիպերը: *Թեմա 4.* Պետություն, նրա տիպերը և ձևերը: *Թեմա 5.* Քաղաքական իշխանություն: *Թեմա 6.* Հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններ: *Թեմա 7.* Անցումային

հասարակության քաղաքական համակարգը: *Թեմա 8.* Քաղաքական գործընթացներ և կոնֆլիկտներ: *Թեմա 9.* Քաղաքական մշակույթ, ձևերը և ֆունկցիաները: *Թեմա10.* Մարդու դերը քաղաքականության մեջ:

II Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական առարկաներ

ԻՏՄՄ/բ-057 Համակարգչից օգտվելու հնտություններ (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1,75 ժամ (28 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողին ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին և աշխատանքի հիմնական սկզբունքներին: Ուսանողի մոտ ձևավորել համակարգչից օգտվելու հիմնական հմտությունները: Ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ ծրագրային և ինֆորմացիոն ապահովման մասին, ինչպես նաև ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհասկանա համակարգչի կառուցվածքի և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.

2. կիմանա, թե ինչ է օպերացիոն համակարգը, բազմախնդրայնությունը, որոնք են տեքստային և գրաֆիկական խմբագիրների աշխատանքների սկզբունքների տարբերությունը, Windows օպերացիոն համակարգի և Word, Excel, PowerPoint ծրագրերի հետ աշխատելու հիմնական սկզբունքները.

3. կկարողանա ինքնուրույն կատարել իր թղթավարությունը (կուրսային, ավարտական աշխատանքներ, հաշվարկների կատարում, զեկուցումների համար սլայդների պատրաստում և այլն):

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Գաղափար ինֆորմացիայի մասին: Ինֆորմացիայի չափի միավորները: *Թեմա 2.* Հաշվողական տեխնիկայի էվոլյուցիան: Պրոցեսոր:

Թեմա 3. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: *Թեմա 4.* Ներքին և արտաքին հիշողություն: *Թեմա 5.* MS Office ծրագրային համակարգը (MS Word, Excel ծրագրեր):

ՖԴԱԻՀ/բ-001Քաղպաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1,5 ժամ (10 ժամ դասախոսություն և 14 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացների նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ԱԻ-ում (երկրաշարժ, ջրհեղեղ, հրդեհներ, արտադրական և տրանսպորտային վթարներ, թունավոր նյութեր, ճառագայթային ախտահանում և այլն) և պատերազմական պայմաններում պաշտպանվելու ձևերին և մեթոդներին, նաև փրկարարական աշխատանքների ծավալներին, բովանդակությանը և կատարմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա ստեղծված ԱԻ-ում և պատերազմական պայմաններում ժամանակին և ճիշտ իրականացնել պաշտպանվելու ձևերն ու մեթոդները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. ԱԻ-ի նախարարության կառուցվածքը և խնդիրները: *Թեմա 2.* ԱԻ-ները, նրանց բնութագրերը և կանխարգելման միջոցառումները: *Թեմա 3.* Բնակչության գործողությունները ահաբեկչությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: *Թեմա 4*. Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: *Թեմա 5.* Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը ԱԻ-ների և պատերազմի ժամանակ: *Թեմա 6.* ԱԻ-ի և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական

ուղղությունները: *Թեմա 7.* Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը ԱԻ-ի և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը:

Կ/բ-021 Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1,5 ժամ (10 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բնապահպանական աշխարհայացք՝ ուսանողներին ծանոթացնելով բնապահպանություն գիտության պատմությանը, բնական համակարգերի կազմավորման, գործունեության հիմունքներին, բնություն-հասարակություն համակարգում բնապահպանության հիմնախնդիրներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա բնապահպանության՝ որպես գիտության ձևավորման, կենդանիների և բույսերի էկոլոգիայի, էկոհամակարգի, կենսացենոզի և նոոսֆերայի ուսմունքների, մարդկության կայուն զարգացման սկզբունքների մասին.

2. կհասկանա բնական և անթրոպոգեն էկոհամակարգերի զարգացման ընդհանուր սկզբունքները և օրինաչափությունները.

3. կկարողանա վերլուծել էկոլոգիական վիճակը և գալ համապատասխան եզրակացությունների, կատարել ջրի, հողի և օդի ֆիզիկական, քիմիական և կենսաբանական անալիզներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բնապահպանությունը և նրա կայացման պատմությունը: *Թեմա 2.* Օրգանիզմի և միջավայրի միջև փոխազդեցությունները: *Թեմա 3.* Պոպուլյացիաների էկոլոգիա: *Թեմա 4*. Համակեցություններ: *Թեմա 5.* Նյութերի երկրաբանական և կենսաբանական շրջապտույտը: *Թեմա 6.* Կենսոլորտ: *Թեմա 7.* Կենսոլորտի էվոլյուցիայի

հիմնական ուղղությունները: *Թեմա 8.* Կենսոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցությունները: *Թեմա 9.* Անթրոպոգեն ազդեցությունները մթնոլորտի և կլիմայի վրա: *Թեմա 10.* Անթրոպոգեն ազդեցությունները ջրոլորտի վրա: *Թեմա 11.* Անթրոպոգեն ազդեցությունները լիթոսֆերայի վրա: *Թեմա 12.* Անթրոպոգեն ազդեցությունները համակեցությունների վրա: *Թեմա 13.* Կենսոլորտի վրա ազդեցության հատուկ ձևեր: *Թեմա 14.* Բնության պահպանության և ռացիոնալ բնօգտագործման հիմնական սկզբունքները: *Թեմա 15.* Էկոլոգիան և մարդու առողջությունը: *Թեմա 16.* Էկոլոգիա և տնտեսագիտություն: *Թեմա 17.* Բնության պահպանություն և գլոբալիզացիա:

Կամընտրական դասընթաց

Կամընտրական դասընթաց (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1,5ժամ (10 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Կ/բ-041 Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում

Նպատակը.

1. Անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին և մինչբժշկական օգնություն ցույց տալու վերաբերյալ
2. Տուժածի վիճակի վերահսկում
3. Տուժվածի և հիվանդի խնամքի կանոների յուրացում

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է իմանա.

- Հիվանդությունների առաջացման պատճառները և կանխարգելիչ միջոցառումները
- Արտակարգ իրավիճակներում կողմնորոշված և ճիշտ բուժօգնություն կազմակերպելու կանոնները

Առողջ ապրելակերպի կանոնները

պետք է կարողանա.

- ✓ Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում:
- ✓ Տիրապետի առաջին օգնության կազմակերպման կանոններին
- ✓ Կատարել ստամոքսի լվացում, վիրակապում, բեկակալների տեղադրում, հոգնա,
- ✓ Ջերմաչափում, պուլսի որոշում, զ/ճ չափում

- ✓ Այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում
- ✓ Առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժվածի մոտ
- ✓ Լարանի ճիշտ տեղադրում

<u>պետք է տիրապետի.</u>

- ✓ Կարողանա գիտական հարցերի վերբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
- ✓ Տիրապետի Առողջ ապրելակերպի կանոններին
- ✓ Տիրապետի արտակարգ իրավիճակներում և կենցաղում ճիշտ , գրագետ , արագ բուժգնություն կազմակերպելու կանոներին
- ✓ Տիրապետի հիգիենայի կանոններին
- ✓ Տիրապետի հիվանդի/ տուժվածի/ խնամքի կանոններին :

Բովանդակություն

Թեմա 1. Օրգանիզմի հիմնական օրգան համակարգերի կառուցվածքը և ֆունկցիան: Հասկացություն հիվանդության մասին: Դեղանյութեր: Դեղանյութերի ներմուծման եղանակները: Մարմնի ջերմության չափում: Պուլսի որոշում: Թեմա 2. Սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը: Հիվանդների խնամքը: Արյան շրջանառության վրա ազդող միջոցներ: ԶՃ չափումը: Թեմա 3. Շնչառական համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը: Հիվանդների խնամքը: Շնչառության հաճախականության որոշումը: Թեմա 4. Մարսողական համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը: Հիվանդների խնամքը: Ստամոքսի լվացում: Հոգնա: Թեմա 5. Միզասեռական համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը: Հիվանդների խնամքը: Թեմա 6. Կենցաղային թունավորումներ: Առաջին բուժօգնության կազմակերպումը: Թեմա 7. Վնասվածքներ: Այրվածքներ: Ջերմային խանգարումներ: Ջրահեղձում: Առաջին բուժօգնության կազմակերպումը: Թեմա 8. Արյունահոսություններ: Դադարեցման եղանակները: Ռեզուս գործոն, արյան խմբեր: Թեմա 9. Վերքային ինֆեկցիա: Ինֆեկցիոն հիվանդություններ: Հականեխություն և աննեխություն: Վիրակապություններ: Թեմա 10. Կլինիկական մահ: Վերակենդանացման միջոցառումներ: Հասկացություն վնասվածքային շոկի մասին: ՄԻԱՎ_ՁԻԱՀ: Տուբերկուլյոզ: Առողջ ապրելակերպի կանոնները :

<u>Կ/ք-047</u> Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն

Նպատակը.

Անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին և մինչբժշկական օգնություն ցույց տալու վերաբերյալ

2. Տուժածի վիճակի վերահսկում
3 . Տուժվածի և հիվանդի խնամքի կանոների յուրացում

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է իմանա.

- Տուժածի վիճակը վերահսկելու կանոնները
- Հիվանդությունների առաջացման պատճառները և կանխարգելիչ միջոցառումները
- Արտակարգ իրավիճակներում կողմնորոշված և ճիշտ բուժօգնություն կազմակերպելու կանոնները

պետք է կարողանա.

- ✓ Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում:
- ✓ Տիրապետի առաջին օգնության կազմակերպման կանոններին
- ✓ Կատարել վիրակապում, լարանի տեղադրում, բեկակալների տեղադրում
- ✓ Կատարել ստամոքսի լվացում, հոգնա,
- ✓ Ջերմաչափում, պուլսի որոշում, զ/ճ չափում
- ✓ Այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում
- ✓ Առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժվածի մոտ

Տուժածի տեղափոխում

պետք է տիրապետի.

- ✓ Կարողանա գիտական հարցերի վերբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
- ✓ Տիրապետի Առողջ ապրելակերպի կանոններին
- ✓ Տիրապետի արտակարգ իրավիճակներում և կենցաղում ճիշտ , գրագետ , արագ բուժգնություն կազմակերպելու կանոներին
- ✓ Տիրապետի հիգիենայի պահպանման կանոններին
- ✓ Տիրապետի տուժվածի խնամքի կանոններին

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Հասկացություն հիվանդության մասին: Հիվանդի քննության մեթոդները: Թեմա 2. Սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդություններ: Թեմա 3. Շնչառական համակարգի հիվանդություններ: Թեմա 4. Մարսողական համակարգի հիվանդություններ: Թեմա 5. Թունավորումներ: Թեմա 6. Վնասվածքներ: Թեմա 7. Ջերմային խանգարումներ: Թեմա 8. Արյունահոսություն: Թեմա 9. Վիրակապություններ: Վերակենդանացման միջոցառումներ: Թեմա 10. Առողջ ապրելակերպի կանոնները: Սեռավարակներ: Անվտանգ սեռական կապեր: Պրոֆեսիոնալ հիվանդություններ: Ինֆեկցիոն հիվանդություններ:

III Ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ

Գ/ք-077 Ժուռնալիստիկայի տեսություն և պատմություն – 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 48 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին պատկերացում տալ լրագրողների աշխատանքի յուրահատկությունների մասին, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որոնք վերաբերում են լրագրողական գործունեությանը, ուսանողներին ծանոթացնել լրագրողական գործունեության ձևերին և գործառույթներին, այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, նախապատրաստել լրագրողական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.

2. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Լրագրության ծագումն ու զարգացումը: *Թեմա 2.* Լրագրության գործառույթները, խնդիրը, նպատակները, սկզբունքները: *Թեմա 3.* Լրատվության անկախությունը և ազատությունը երաշխավորող փաստաթղթեր և օրենքներ: *Թեմա 4*. Լրագրողական վարքի կանոնները և պարտականությունները: *Թեմա 5.* ՋԼՄ-ի համակարգը: *Թեմա 6.* Լրագրության ժանրերը: *Թեմա 7.* Խմբագրությունների ստորաբաժանումները և աշխատանքի կազմակերպումը: *Թեմա 8.* Թերթի տիպերը և առանձնահատկությունները: *Թեմա 9.* Ռադիոյի ծնունդը, առանձնահատկությունները, ժանրերը: *Թեմա 10.* Հեռուստատեսության ծնունդը, առանձնահատկությունները, ժանրերը: *Թեմա 11.* Լրագրողի մասնագիտության կայացման փուլերը: *Թեմա 12* Ստեղծագործությունը և ստեղծարարական գործընթացը: *Թեմա 13.* Զանգվածային տեղեկատվություն: *Թեմա 14.* Զանգվածային տեղեկատվություն և լրագրող փոխհարաբերությունը:

Թեմա 15. Լրագրողական նյութերի գաղափարաթեմատիկ ինքնատիպությունը: *Թեմա 16.* Լրագրային նյութի ձևն ու բովանդակությունը: *Թեմա 17.* Ժուռնալիստական գործունեության մեթոդները: *Թեմա 18.* Լրագրողական գործունեությունը և իրավական հասկացությունները *Թեմա 19.* Անհատական ոճ և ստեղծագործական մեթոդ: *Թեմա 20.* Լուր և վերնագիր: *Թեմա 21.* Շրջված բուրգ: *Թեմա 22.* Տեղեկատվական աղբյուրներ և փաստահավաք աշխատանք: *Թեմա 23.* Հարցարզույցը որպես տեղեկատվություն ստանալու մեթոդ:

Գ/ք-078 Ժուռնալիստիկայի տեսություն և պատմություն – 2 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,75 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնելու լրագրային ժանրերին ու սրանց տեսակներին, դրանց ընդհանրություններին ու տարբերություններին, լրագրողի աշխատանքի սկզբունքներին, մեթոդներին, ստեղծագործական հնարքներին, տիրապետելու մասնագիտական վարպետությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ժանր հասկացության սահմանումը լրագրության մեջ: *Թեմա 2.* Տեղեկատվական ժանրեր: *Թեմա 3.* Տեղեկատվական ժանրերի պատրաստման մեթոդիկա: *Թեմա 4.* Վերլուծական ժանրեր: *Թեմա 5.* Վերլուծական ժանրերի պատրաստման մեթոդիկա: *Թեմա 6.* Գեղարվեստահրապարակախոսական ժանրեր: *Թեմա 7.* Գեղարվեստահրապարակախոսական ժանրերի պատրաստման մեթոդիկա:

Գ/ք-071 ԶԼՄ տեխնիկա և տեխնոլոգիա (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (16 ժամ դասախոսություն, 48 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն ուսանողների կողմից ԶԼՄ-ների տեխնիկական միջոցների մասին գործնական գիտելիքների յուրացումը, մասնագիտական հմտությունների ձեռքբերումը և կիրառումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ԶԼՄ-ների տեխնիկական միջոցները.
2. կհասկանա ԶԼՄ-ների տեխնիկական միջոցների կիրառման անհրաժեշտությունն ու մոտեցումները.
3. կկարողանա ԶԼՄ- տեխնիկական միջոցները կիրառել լրագրողական նյութեր պատրաստելիս:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հասկացություն ԶԼՄ-ի տեխնիկական միջոցներ մասին: *Թեմա 2.* Ձայնագրման տեխնիկական միջոցներ: *Թեմա 3.* Նկարահանման տեխնիկական միջոցներ: *Թեմա 4*. Մոնտաժի տեխնիկական միջոցներ: *Թեմա 5.* Լուսանկարահանման տեխնիկական միջոցներ: *Թեմա 6.* Հեռարձակման տեխնիկական միջոցներ: *Թեմա 7.* Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, մուլտիմեդիայի հնարավորությունների կիրառումը ԶԼՄ-ների տեխնիկական միջոցներում : *Թեմա 8.* Հրատարակչական գործի տեխնիկական միջոցներ:

Գ/ք-070 ԶԼՄ կարգավորում և ինքնակարգավորում (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,875 ժամ (34 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին տալ լրագրողի՝ ինչպես միջազգային իրավունքով, այնպես էլ տեղական օրենսդրությամբ ամրագրված իրավունքներին ու պարտականություններին, ազատությանը և պատասխանատվությանը

վերաբերող գիտելիքներ, ինչպես նաև զինել լրագրողական էթիկային վերաբերող գիտելիքներով, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որ վերաբերում են լրագրողակլան էթիկային, ծանոթացնել լրագրողական գործունեության էթիկական կարգավորման ձևերին և գործառույթներին, այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, նախապատրաստել լրագրողական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհասկանա պատասխանատու խոսքի արժեքը, արտահայտվելու ազատության էությունը և դրա իրավական երաշխիքները.

2. կիմանա խոսքի և մամուլի ազատության օրինական սահմանափակումները և դրանց կիրառման հիմքերը.

3. կհասկանա արտահայտվելու ազատության չարաշահման համար գոյություն ունեցող պատասխանատվությունը.

4. կծանոթանա լրագրողների հավատարմագրման կարգին.

5. կհասկանա տեղեկատվության ազատության նշանակությունը և արժեքը.

6. կկարողանա բացատրել տեղեկատվության ազատության մասին ՀՀ օրենքի հիմնական խնդիրները և սկզբունքները.

7. կկարողանա բացատրել և պրակտիկայում կիրառել տեղեկություն ստանալու՝ օրենքով սահմանված կարգը և պայմանները, իմանալ՝ ում և ինչպես պետք է դիմել անհրաժեշտ տեղեկությունը ձեռք բերելու համար.

8. կկարողանա բողոքարկել տեղեկատվության անհիմն մերժումները՝ վերականգնելով իր խախտված իրավունքը.

9. կկարողանա տեղեկություն ստանալու իրավունքը լավագույնս օգտագործել ընտրական գործընթացներում, ինչպես նաև դատական գործերը լուսաբանելիս.

10. կկարողանա պատասխանատվության կանչել օրինազանց պաշտոնյաներին իր՝ լրագրողի՝ տեղեկություն ստանալու իրավունքը ոտնահարելու դեպքերում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Արտահայտվելու ազատության իրավունք: *Թեմա 2.* Արտահայտվելու ազատության սահմանադրական երաշխիքներ: *Թեմա 3.* Արտահայտվելու ազատության երաշխիքները միջազգային փաստաթղթերում: *Թեմա 4.* Անձի մասնավոր կյանքի գաղտնիության իրավունքը: *Թեմա 5.* Մարդու պատվի և արժանապատվության պաշտպանությունը: *Թեմա 6.* Տեղեկատվության ազատության իրավական կարգավորումը: *Թեմա 7.* Լրագրողների հավատարմագրման իրավական կարգավորումը: *Թեմա 8.* Տեղեկատվության աղբյուրի գաղտնիությունը պահպանելու՝ լրագրողի իրավունքը: *Թեմա 9.* Առևտրային գովազդի իրավական կարգավորումը ՀՀ-ում: *Թեմա 10.* Դատավարությունների լուսաբանման կարգը ՀՀ-ում: *Թեմա 11.* Ընտրությունների լուսաբանման իրավական կարգավորումը: *Թեմա 12*. ԶԼՄ-ների կարգավորման լծակները: *Թեմա 13.* Լրագրողների մասնագիտական էթիկայի կանոնագրերի առաջացումն ու զարգացումը: *Թեմա 14.* Մասնագիտական էթիկայի կանոնագրերի հասարակական պահանջմունքը: *Թեմա 15.* Լրագրողական կանոնագրերի հիմնական կարգավորող դրույթները: *Թեմա 16.* Դրույթների կատեգորիաներ: *Թեմա 17.* Կանոնագրեր ըստ կանոնների բնույթի: *Թեմա 18*. Կանոնագրեր ըստ ԶԼՄ-ների գործառույթների: *Թեմա 19.* Նորությունների բաժնի կառուցվածքը հեռուստատեսությունում: *Թեմա 20* Կանոնագրեր ըստ կանոնների գործողության շրջանակի: *Թեմա 21.* Կանոնագրեր ըստ պրոֆեսիոնալների կատեգորիայի: *Թեմա 22*. Կանոնագրեր ըստ պատասխանատվության տեսակի: *Թեմա 23.* Կանոնագրեր ըստ աշխատանքի փուլի: *Թեմա 24.* Լրագրողական ժամանցի կանոնագրեր: *Թեմա 25.* Լրագրողների գործունեության էթիկական կարգավորման առավել հայտնի փաստաթղթեր:

Գ/ք-108 Ռադիոլրագրություն (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,25 ժամ (38 ժամ դասախոսություն, 30 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել ռադիոլրագրությանը վերաբերող գիտելիքներով, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որոնք վերաբերում են ռադիոլրագրությանը, ուսանողներին գաղափար տալ ռադիոլրագրողի գործունեության մասին, այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, նախապատրաստել լրագրողական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կտիրապետի ռադիոլրագրության մեթոդներին.
3. կկարողանա պատրաստել ռադիոնյութեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ռադիոյի ստեղծումը և զարգացման հիմնական փուլերը: *Թեմա 2.* Ռադիոյի դերն ու տեղը ԶԼՄ-ի համակարգում և ռադիոհաղորդումների գործառույթները: *Թեմա 3.* Ռադիոեթերի արտահայտչամիջոցները: *Թեմա 4.* Ռադիոեթերի զարգացումը ՀՀ-ում: *Թեմա 5.* Ռադիոհաղորդումների կառուցվածքը: *Թեմա 6.* Ռադիոհաղորդումների տեսակները: *Թեմա 7.* Ռադիոլրագրության ժանրերը: *Թեմա 8.* Ռադիոհաղորդումների ձևերը: *Թեմա 9.* Ռադիոլսողների հետ շփման առանձնահատկությունները: *Թեմա 10.* Միջազգային ռադիոեթերի կայացումն ու զարգացումը:

Գ/ք-092 Հեռուստալրագրություն – 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,75 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 30 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել հեռուստալրագրությանը վերաբերող գիտելիքներով, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որոնք վերաբերում են հեռուստալրագրությանը, ուսանողներին գաղափար տալ հեռուստալրագրողի գործունեության մասին, այս ոլորտում ձեռք

բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, նախապատրաստել լրագրողական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կտիրապետի հեռուստալրագրության մեթոդներին.
3. կկարողանա պատրաստելվերլուծական-հրապարակախոսական և գեղարվեստական-հրապարակախոսական ժանրերով տեսանյութեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հեռուստատեսության ծնունդը: *Թեմա 2.* Հեռուստատեսության առանձնահատկությունները և գործառույթները: *Թեմա 3.* Հեռուստաժանրերի սկզբնավորումն ու ձևավորումը: *Թեմա 4.* Հեռուստառեպորտաժ, նրան ներկայացվող պահանջները: *Թեմա 5.* Աշխատանք իրադարձության վայրում, ռեպորտյորական թիմ: *Թեմա 6.* Հրատապ լուրերի պատրաստում: *Թեմա 7.* Հեռուստալուր:

Գ/ք-093 Հեռուստալրագրություն – 2 (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել հեռուստալրագրությանը վերաբերող գիտելիքներով, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որ վերաբերում են հեռուստալրագրությանը, ուսանողներին գաղափար տալ հեռուստալրագրողի գործունեության մասին, այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ,

նախապատրաստել լրագրողական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կտիրապետի հեռուստալրագրության մեթոդներին.
3. կկարողանա հեռուստալրագրության ժանրերով հաղորդումներ պատրաստել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Կառավարության սահմանափակումները՝ կապված նորությունների թողարկման հետ: *Թեմա 2.* Հեռուստահարցազրույց: *Թեմա 3.* Հեռուստահարցազրույցի տեխնոլոգիան: *Թեմա 4.* Հարցազրույց ուղիղ եթերում: *Թեմա 5.* Տեսանկարահանման վարպետություն: *Թեմա 6.* Լրագրողական մասնագիտությունները հեռուստատեսությունում: *Թեմա 7.* Հեռուստածրագրերի դասակարգումը: *Թեմա 8.* Հեռուստահաղորդումների բովանդակության արտահայտման ձևերը և ծրագրավորումը: *Թեմա 9.* Նորությունների բաժնի կառուցվածքը հեռուստատեսությունում: *Թեմա 10.* Հեռուստածրագրերի ստեղծման էթիկական չափանիշները:

Գ/ք-087 Հայ մամուլի պատմություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,375 ժամ (42 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել հայ մամուլի պատմությանը վերաբերող գիտելիքներով, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որ վերաբերում են հայ մամուլի պատմությանը, ուսանողներին գաղափար տալ հայ մամուլի պատմության զարգացման տարբեր շրջանների և օրինաչափությունների մասին, այս ոլորտում ձեռք բերած

գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, նախապատրաստել լրագրողական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.

2. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայ մամուլի ծնունդն ու առաջին պարբերականը: *Թեմա 2.* Հնդկահայ մամուլ: *Թեմա 3.* Մխիթարյան միաբանության մամուլի ծնունդն ու զարգացումը: *Թեմա 4.* Պոլսահայ և Զմյուռնիահայ մամուլի ծնունդն ու զարգացումը: *Թեմա 5.* Արևելահայ մամուլի ծնունդն ու զարգացումը *Թեմա 6.* Հայ քաղաքական-հասարակական հոսանքները և մամուլը 19-րդ դարի 2-րդ կեսին: *Թեմա 7.* Լիբերալ-բուժուական հոսանքի մամուլը: *Թեմա 8.* Հեղափոխական-ժողովրդավարական հոսանքի մամուլը: *Թեմա 9* Գավառահայ մամուլ: *Թեմա 10.* Հայկական գիտամշակութային մամուլ: *Թեմա 11.* Քաղաքական կուսակցությունները և մամուլ գործունեությունը: *Թեմա 12.* Հայ մամուլի անվանի խմբագիրներ և հրապարակախոսներ: *Թեմա 13.* Առաջին հանրապետության մամուլ: *Թեմա 14.* Խոհրդահայ մամուլ: *Թեմա 15.* Հայաստանյան մամուլը անկախության տարիներին (1991թ. մինչ օրս): *Թեմա 16.* Խփյուռքահայ մամուլ:

Գ/ք-109 Ռեժիսուրա և օպերատորական գործ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ռեժիսորի աշխատանքի հիմնական մեթոդներին, տեսանկարահանման և մոնտաժի հմտություններին, ներկայացնել տեսական գիտելիքներ մասնագիտության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կտիրապետի ռեժիսորական աշխատանքի հիմնական հիմունքներին
2. կկարողանա տեսանկարել անհրաժեշտ նյութերը.
3. կտիրապետի մոնտաժի կանոններին և հմտություններին.
4. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ռեժիսորի մասնագիտության առանձնահատկությունները: *Թեմա 2.* Տեսախցիկն ու կառուցվածքը: *Թեմա 3.* Տեսանկարահանման անհրաժեշտ պարագաներ: *Թեմա 4.* Կադր: *Թեմա 5.* Ռակուրս: *Թեմա 6.* Մոնտաժի տեսակներ: *Թեմա 7.* Հեռուստահաղորդման մոնտաժային լուծումներ:

Փ/բ-047Մշակույթի փիլիսոփայությունը և ժուռնալիստիկան (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական պարապմունք),

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին պարզաբանել հնագույն, նոր և նորագույն դարաշրջաններում մշակույթի փիլիսոփայության ըմբռնումները, մշակույթի և քաղաքակրթության ըմբռնումները դասական և ոչ դասական փիլիսոփայական հայեցակարգերում, անդրադառնալ մշակույթի փիլիսոփայություն-ժուռնալիստիկա փոխառնչություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

կիմանա արժեքների և իդեալների ձևավորման առանձնահատկությունները, մշակույթի փիլիսոփայական իմաստավորման առանձնահատկությունները, մշակույթի՝ որպես անձի ազատինքնիրացման ոլորտի առանձնահատկությունները,

կիասկանա մշակութային ճգնաժամի առաջացման պատճառները, արդիականության հոգևոր իրավիճակը,

կունենա պատկերացում ազգային և համամարդկայինի, արդի սոցիոմշակութային իրադրության, մշակութային երկխոսության հիմնահարցերի մասին,

կկարողանա ճիշտ դիրքերից լուսաբանել մշակութային իրողությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մշակույթ հասկացությունը, ,Համամարդկային արժեքներիե ընդհանուր բնութագիրը: *Թեմա 2.* Մշակութային ճգնաժամ, մշակույթ և պաշտամունք: *Թեմա 3.* Մշակույթների իրավահավասարության հիմնախնդիրը: *Թեմա 4.* Արժեքների և իդեալների ձևավորման առանձնահատկությունները, մշակույթի փիլիսոփայական իմաստավորման առնձնահատկությունները: *Թեմա 5.* Մշակույթների ցիկլայնությունը, ենթամշակույթ հասկացությունը, մշակույթների երկխոսություն: *Թեմա 6.* Մշակույթի փիլիսոփայություն-ժուռնալիստիկա փոխառնչություններ: *Թեմա 7.* Մշակութային իրականության լրագրողական պատկերը:

Գ/ք-072 Ժուռնալիստի վարպետություն-1 (4կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)
3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել լրագրության առանձնահատկությունը, նյութի կառուցվածքը և կառուցման սկզբունքները:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա լրագրության տենդենցները
2. լրագրողական նյութի կազմման սկզբունքերը

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Լրագրության 21-րդ դարի տենդենցներ, ի՞նչ է հետաքրքրում հասարակությանը: Ինտերնետի ազդեցությունը լրագրության ժանրերի վրա: Լրագրության պահանջների փոփոխությունը: Նորությունների դերի բարձրացումը: Հասարակության վերաբերմունքը հանրային և պրոֆեսիոնալ լրագրության հանդեպ:

Թեմա 2. Ամեն ինչ սկզբի (լիդ) մասին: Լիդ կազմելու մեթոդները: Ինչպես կազմել ուժեղ լիդ: Լիդերի առանձնահատկությունները մամուլում և հեռուստատեսությունը:

Թեմա 3. Նաթգրաֆի կարևորությունը լրագրողական նյութում: Նաթգրաֆի ուսումնասիրում մամուլում և քննարկում: Ուժեղ նաթգրաֆի առանձնահատկությունները և կազմման մեթոդները:

Թեմա 4. Նախապատմության դերը լրագրողական նյութերում: Նախապատմության կարևորությունը և անհրաժեշտությունը լրագրողական նյութերում: Մի քանի մեթոդ՝ լավ նախապատմություն ստանալու համար:

Թեմա 5. Մեջբերումների կարևորությունը: Հարցազրույցը՝ որպես գործիք մեջբերումների ստացման համար: Մեջբերումների շարադրում՝ առանց հեղինակային իրավունքի խախտման: Լրագրության մեջ հաճախ հանդիպող սխալները:

Թեմա 6. Աշխատանք տվյալների հետ: Փաստաթղթերի կարդալու առանձնահատկությունները: Տվյալների առանձնացումը և մատչելի կերպով ներկայացումը հասարակությանը:

Թեմա 7. Վերջաբանը՝ որպես նյութի կուլմինացիոն պահ: Վերջաբանի գրելու առանձնահատկությունները: Ուժեղ վերջաբան ստանալու մի քանի մեթոդներ:

Գ/ք-073 Ժուռնալիստի վարպետություն-2 (3կրեդիտ)

Շաբաթական 3,125 ժամ (50 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել լրագրողական տեքստի առանձնահատկությունները, դրսևորման յուրահատկությունները մամուլում, ռադիոյում, հեռուստատեսությունում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա լրագրողական վերլուծության նպատակները, առարկան, մեթոդները,
2. կկարողանա գրել վերլուծական բնույթի նյութեր, ճիշտ ընտրել փաստերը, դրանք համադրել, կատարել վերլուծություն և եզրահանգում, մասնագիտությանը վերաբերող թեմաներին տալ ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Վերլուծական լրագրություն.

Վերլուծական լրագրությունը ժամանակակից աշխարհում: Իրականության արտացոլման վերլուծական մոտեցումը: Վերլուծության նպատակները: Վերլուծության առարկան: Վերլուծության մեթոդները:

Թեմա 2. Վերլուծության առարկայական հատկանիշները.

Իրադարձության վերլուծություն: Գործընթացի վերլուծություն: Իրավիճակի վերլուծություն: Հասկացությունների (գաղափարների) վերլուծություն: Սոցիալական վերլուծություն: Գործունեության նպատակների վերլուծություն: Գործունեության միջոցների վերլուծություն: Գործունեության պայմանների վերլուծություն: Գործունեության արդյունքների վերլուծություն:

Գ/բ-074 Ժուռնալիստի վարպետություն-3 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,375 ժամ (70 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել լրագրողական տեքստի առանձնահատկությունները, դրսևորման յուրահատկությունները

մամուլում, ռադիոյում, հեռուստատեսությունում, վերլուծական ժանրերը և դրանց կիրառման հնարավորությունները ՋԼՄ-ում, կատարելագործել ուսանողի լրագրողական վարպետությունը, տեքստի հետ աշխատելու հմտությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

3. կյուրացնի վերլուծական ժանրերը, վերլուծական լրագրության թեմատիկ ուղղվածությունները,
4. կկարողանա գրել վերլուծական բնույթի նյութեր, ճիշտ ընտրել փաստերը, դրանք համադրել, կատարել վերլուծություն և եզրահանգում, մասնագիտությանը վերաբերող թեմաներին տալ ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> Թեմատիկ ուղղվածությունները վերլուծական նյութերում.

Քաղաքագիտական վերլուծություն: Տնտեսական վերլուծություն: Բնապահպանական վերլուծություն: Ռազմական վերլուծություն: Մարզական վերլուծություն: Պատմական վերլուծություն: Արվեստաբանական վերլուծություն: Հոգեվերլուծություն: Սոցիոլոգիական վերլուծություն: Վիճակագրական վերլուծություն:

<u>Թեմա 2.</u> Վերլուծական ժանրերը մամուլում, ռադիոյում և հեռուստատեսությունում.

Վերլուծական հաշվետվություն: Վերլուծական թղթակցություն: Վերլուծական հարցազրույց: Վերլուծական հարցում: Զրույց: Մեկնաբանություն: Ռեպլիկ: Հարցաթերթ: Սոցիոլոգիական ամփոփագիր: Վարկանիշ: Մոնիտորինգ:

Տեսություն: Հոդված: Խոհ: Նամակ: Հուշագրություն: Օրագիր: Քննադատություն:

ՋԼՄ-ների տեսություն: Կանխատեսում: Պրես-ռելիզ:

Գ/ք-075 Ժուռնալիստի վարպետություն-4 (5կրեդիտ)

Շաբաթական 5,25 ժամ (84 ժամ գործնական պարապմունք)
6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել գեղարվեստական լրագրության առանձնահատկությունները, տեսակների յուրահատկությունները տեքստում, ռադիոյում, հեռուստատեսությունում:
Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.
1. կիմանա գեղարվեստական լրագրության նպատակները, առարկան, մեթոդները,
2. կկարողանա գրել գեղարվեստական բնույթի նյութեր, ճիշտ ընտրել թեմաներ, ներկայացնել համապատասխան ոճային նրբություններով, իրականացնել մասնագիտությանը վերաբերող թեմաներին տալ ինքնուրույն եզրահանգումներ:
Բովանդակությունը.
Թեմա1. Լրատվամիջոցներում գեղարվեստա-հրապարակախոսական ժանրի առանձահատկությունները: Ժանրաստեղծ գործոնները: Գեղարվեստա-հրապարակախոսական ժանրի տարատեսակները: Գեղարվեստական ժանրի դժվարությունները, և լրագրողների հիմնական սխալները: Հրապարակախոսական ժանրի առանձնահատկությունները:

Թեմա 2. Ակնարկը և նրա տարատեսակները: Ակնարկի կազմման առանձնահատկությունները: Ակնարկի տեսակները: Ակնարկի օրինակներ և գործնական աշխատանք:

Թեմա 3. Դիմանկար և նրա առանձնահատկությունները: Դիմանկարի կազմման առանձնահատկությունները: Դիմանկարի տեսակները: Դիմանկարի օրինակներ և գործնական աշխատանք:

Գ/ք-076 Ժուռնալիստի վարպետություն-5 (5կրեդիտ)

Շաբաթական 7 ժամ (84 ժամ գործնական պարապմունք)
7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել գեղարվեստական լրագրության առանձնահատկությունները, տեսակների յուրահատկությունները տեքստում, ռադիոյում, հեռուստատեսությունում:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.
1. կիմանա գեղարվեստական լրագրության տեսակները,
2. կկարողանա գրել գեղարվեստական բազմաբնույթ նյութեր, ճիշտ ընտրել թեմաներ, ներկայացնել համապատասխան ոճային նրբություններով, իրականացնել մասնագիտությանը վերաբերող թեմաներին տալ ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Էսսե: Էսսեի կազմման առանձնահատկությունը: Էսսեի տեսակները: Էսսեի օրինակներ և գործնական աշխատանք:

Թեմա 2. Ֆելիետոն և Պամֆլետ: Երգիծական շեշտադրումը լրագրողական նյութերում: Ֆելիետոնի և պամֆլետի առանձնահատկությունները: Ֆելիետոնի և պամֆլետի օրինակներ և գործնական աշխատանք:

Թեմա 3. Վավերագրական լրագրության ներկայությունը ժանրում: Գեղարվեստական ժանրում վավերագրականության հիմքի առկայությունը: Վավերագրական նյութերի կազմման առանձնահատկությունը:

Գ/բ-063 Արտասահմանյան ժուռնալիստիկա (7 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (50 ժամ դասախոսություն, 30 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել արտասահմանյան ԶԼՄ-ների պատմությանը վերաբերող գիտելիքներով, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որոնք վերաբերում են արտասահմանյան ԶԼՄ-ների պատմությանը, ուսանողներին գաղափար տալ արտասահմանյան ԶԼՄ-ների պատմության զարգացման տարբեր շրջանների և օրինաչափությունների մասին, այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, նախապատրաստել լրագրողական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.

2. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. ՋԼՄ-ը մշակույթի համակարգում: *Թեմա 2.* Տպագիր միջոցների նախատիպերը: *Թեմա 3.* Հին աշխարհի և միջնադարյան գրքերը: *Թեմա 4.* Հին աշխարհի ՋԼՄ-ներ: *Թեմա 5.* Գրատպություն և նախաթերթեր: *Թեմա 6.* Ձայնային և վիզուալ միջոցների զարգացումը: *Թեմա 7.* Հրապարակախոսական մտքի զարգացումը: *Թեմա 8.* Հռետորական արվեստի առանձնահատկությունները: *Թեմա 9.* Մամուլի պատմություն (17 դար): *Թեմա 10.* Մամուլի պատմություն (18 –րդ դար): *Թեմա 11.* Մամուլի պատմություն (19-րդ դար): *Թեմա 12.* Մամուլի պատմություն (20-21րդ դարեր): *Թեմա 13.* Ռադիոյի պատմություն: *Թեմա 14.* Հեռուստատեսության պատմություն: *Թեմա 15.* Ֆոտոլրագրության պատմություն: *Թեմա 16.* Կինոյի պատմություն: *Թեմա 17.* Ձայնագրության պատմություն: *Թեմա 18.* Համացանցի պատմություն: *Թեմա 19.* Գրքի պատմություն (18-20 դարեր):

Գ/բ-100 Միջազգային ժուռնալիստիկա և միջազգային կազմակերպություններ (7 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,5 ժամ (38 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների շրջանում ձևավորել միջազգային լրատվության ձևավորման և մատուցման ժամանակակից մարտավարական քայլերը, տեսական մշակումներով ու կիրառական օրինակներով ներկայացնել միջազգային լրատվության առանձնահատկությունները, միջազգային կազմակերպությունների լրատվական քաղաքականության ու աշխատանքների լուսաբանման մեթոդները, հարստացնելու ուսանողների գիտելիքները և

ըմբռնումը ժամանակակից աշխարհում գործող միջազգային կազմակերպությունների դերի, պատմության, կառուցվածքի, մանդատի և սկզբունքների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում նրանց գործունեության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

5. կիմանա տարածաշրջանային, միջազգային և ՀՀ-ում գործող միջազգային կազմակերպությունները, դրանց ծրագրերը, հիմնական փաստաթղթերը, այդ թվում՝ բանաձևերն ու կոնվենցիաները, միջազգային ժուռնալիստիկայի դրսևորումները մամուլում, ռադիոյում և հեռուստատեսությունում,
6. կկարողանա վերլուծել միջազգային կազմակերպությունների ընդունած որոշումները և դրանցից բխող դրույթները, մասնագիտությանը վերաբերող թեմաներին տալ ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Միջազգային կազմակերպություններ:Թեմա 2. Միջազգային ժուռնալիստիկայի դրսևորումները մամուլում:Թեմա 3. Միջազգային ռադիոհաղորդումներ:Թեմա 4. Միջազգային հեռուստահաղորդումներ:

Գ/ք-082 Հաղորդակցային տեխնոլոգիա և հանրային կապեր (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,67 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ապագա լրագրողին զինել նրա հետագա գործունեության համար հիմք և գիտատեսական բխեցումների համար նախադրյալներ հանդիսացող գիտելիքներով, ուսանողներին մատուցել

լրագրական գործունեության անհրաժեշտ և անբաժանելի մաս կազմող հասարակության հետ կապերի տեսական և պրակտիկ պահանջները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. զինված կլինի իր հետագա գործունեության համար հիմք և գիտատեսական բխեցումների համար նախադրյալներ հանդիսացող գիտելիքներով.

2. կիմանա լրագրական գործունեության անհրաժեշտ և անբաժանելի մաս կազմող հասարակության հետ կապերի տեսական և պրակտիկ պահանջները.

3. կհասկանա և կկարողանա ըմբռնելի ձևով մեկնաբանել հասարակական կապերի դրսևորման առանձնահատկությունները ՀՀ-ում:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> Հասարակության հետ կապերի էությունն ու բովանդակությունը. ա) հասարակության հետ կապերն առօրյա կյանքում, բ) հասարակության հետ կապերի ծագումը սահմանումը, գ) հասարակության հետ կապեր և դրան մոտ գործունեություն, դ) հասարակության հետ կապերի սկզբունքներն ու գործառույթները, ե) հասարակության հետ կապերի մասնագետի պահանջվող որակները, կրթությունը: *<u>Թեմա 2.</u>* Հասարակության հետ կապեր. իրագործում. ա) մարքեթինգը և հասարակության հետ կապերը, բ) հասարակության հետ կապերի կիրառման բնագավառները, գ) հասարակության հետ կապերի գործիքները, դ) հարաբերություններ լրատվամիջոցների հետ, ե) գովազդի արդյունավետ օգտագործումը, զ) հասարակության հետ կապերը և հասարակական շահերի պաշտպանությունը): *<u>Թեմա 3.</u>* Հասարակության հետ կապերի գործունեության կառավարում. ա) խնդրի բացահայտում, բ) պլանավորում, գ) գործունեություն և հաղորդակցություն, դ) գնահատում:

<u>Գ/բ-110</u> Տեղեկատվական անվտանգություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,62 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել տեղեկատվական և հոգեբանական պատերազմների հիմնական բնութագրերին, տեղեկատվական

անվտանգության խնդիրներին, բացահայտել պետության դերը տեղեկատվական հասարակության ձևավորման գործում, մատնանշել ՀՀ տեղեկատվական ներքին և արտաքին սպառնալիքները, դրանց չեզոքացմանն ուղղված միջոցները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կծանոթանա տեղեկատվական զենքերի տեսակներին.
3. կծանոթանա միջազգային մակարդակով, արտասահմանյան երկրներում և ՀՀ-ում տեղեկատվական անվտանգության ապահովման ձևերին և մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տեղեկատվական և հոգեբանական պատերազմներ: *Թեմա 2.* Տեղեկատվական հասարակություն և տեղեկատվական միջավայր: *Թեմա 3.* Տեղեկատվական անվտանգությունը՝ պետական քաղաքականության առաջնային խնդիր : *Թեմա 4.* Տեղեկատվական անվտանգության խնդիրը Հայաստանում: *Թեմա 5.* Տեղեկատվական անվտանգությունը՝ պետական քաղաքականության առաջնային խնդիր: *Թեմա 6.* Միջազգային կազմակերպությունների դերը տեղեկատվական համաշխարհային անվտանգության ապահովման գործում: *Թեմա 7* Լրագրողի աշխատանքը արտակարգ իրավիճակներում:

Հ/բ-120 ՋԼՄ սոցիոլոգիա (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (48 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին ժամանակակից գիտական համակարգում առավել արդիական տեսա-կիրառական դիսցիպլիններից մեկի՝ ՋԼմ-ների սոցիոլոգիայի՝ որպես սոցիոլոգիայի առանձին ճյուղի հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ԶԼՄ-ի դերը հասարակական կարծիքի ձևավորման գործում.
2. կիմանա ԶԼՄ-ի սոցիոլոգիայի հիմնական հասկացությունների շարքը.
3. կիմանա ԶԼՄ-ի սոցիոլոգիայի դերը լրագրության ոլորտում.
4. կիմանա ԶԼՄ-ի սոցիոլոգիական հետազոտման հիմնական մեթոդները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. ԶԼՄ-ի սոցիոլոգիայի առաջացման պատմական նախադրյալները, ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան խնդիրները: *Թեմա 2.* Սոցիալական հաղորդակցություն, դասակարգման հիմքեր: ԶԼՄ-ն իբրև զանգվածային հաղորդակցության յուրահատուկ տեսակ: *Թեմա 3*. ԶԼՄ-ի սոցիոլոգիական հետազոտության պրոբլեմատիկան: *Թեմա 4.* ԶԼՄ-ի սոցիալական ֆունկցիաները: *Թեմա 5.* ԶԼՄ-ի լսարանի հասկացությունը: Այլընտրանքային հայեցակետեր:

S/p-094 ԶԼՄ կառավարում (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ սեմինար պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացումներ ԶԼՄ ոլորտում մենեջմենթ հասկացության, դրա կիրառման անհրաժեշտության և կառավարման առանձնահատկությունների, ԶԼՄ-ի մենեջերի դերի վերաբերյալ, որտեղ կդիտարկվեն շուկայական միջավայրը և լրատվական ծառայությունները, ԶԼՄ-ի մենեջմենթի գործառույթները , Հայաստանի տեղեկատավական շուկան, դրա հատվածավորումը, կառավարման մեխանիզմների կիրառման իրավիճակը ՀՀ-ի լրատվամիջոցների շրջանում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. պատկերացում կունենա ԶԼՄ գործունեության ոլորտում մենեջմենթի նշանակությա, տեղեկատվական շուկայի, տեղեկատվական ծառայությունների, դրա կենսափուլերի, առաջարկի և պահանջարկի ծավալների վերաբերյալ
2. կիմանա ԶԼՄ-ի գործունեության տնտեսական բնույթը
3. կկարողանա յուրացնել ԶԼՄ մենեջմենթի առանձնահատկությունները

4. կկարողանա սահմանել ՋԼՄ աշխատանքի արդյունքը որպես ապրանք կամ ծառայություն
5. կկարողանա տարբերակել տեղեկատվական, գովազդային, լսարանային շուկաներ հասկացությունները
6. կտիրապետի ՀՀ-ում ՋԼՄ-ների կառավարման գործընթացին, ՋԼՄ-ի գործունեության սոցիալական պատասխանատվությանը և էթիկական չափանիշներին, սպառող-լրագրող-սեփականատեր-մրցակիցներ փոխհարա-բերություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. ՝ Մենեջմենթի նշանակությունը և կիրառումը ՋԼՄ-ների ոլորտում: *Թեմա 2՝* ՋԼՄ-ի մենեջերներ: *Թեմա 3՝* ՋԼՄ-ի սահմանումը՝ որպես ձեռնարկություն: *Թեմա 4՝* Ապրանք և շուկա: Շուկայական միջավայր: *Թեմա 5՝* Գովազդային քաղաքականութ-յուն: *Թեմա 6՝* ՋԼՄ-ի մենեջմենթի գործառույթները: *Թեմա 7՝* Մենեջմենթ-օրենք-
էթիկա: *Թեմա 8՝* Հայաստանի տեղեկատվական շուկա:

Հլ/բ036 Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթի հիմունքներ -1 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական և գործնական գիտելիքները հայոց լեզվի տեսության բոլոր բաժինների վերաբերյալ, ուսանողներին զինել գիտելիքներով հայոց լեզվի հնչյունաբանության, ուղղագրության, ուղղախոսություն մասին, հնչյունաբանության, հնչյունափոխության, ուղղագրության և ուղղախոսության վերաբերյալ գիտելիքները և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, ուսանողներին տալ գիտելիքներ բառի, բառույթի, բառաձևի, բառի և բառիմաստի, բառի բառային իմաստի, նրա տիպերի ու տեսակների վերաբերյալ, տարբերակել բառերն ըստ ձևի և իմաստի, քննել ժամանակակից հայոց լեզվի բառապաշարի շերտերը տարբեր կտրվածքներով, պատկերացում

տալ հայերենի խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքների, քերականական կարգերի, դրանց ձևերի ու բաշխման մասին, ուսանողներին ծանոթացնել հայերենի խոսքի մասերին, նրանց իմաստային և քերականական առանձնահատկություններին, միմյանց նկատմամբ ունեցած հարաբերակցություններին, խոսքիմասային փոխանցումներին, փոխանվանական կիրառություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կատարել հնչյունաբանական վերլուծություններ.
2. բնագրերի հիման վրա ճիշտ կտարբերակի հնչյունափոխության բոլոր տեսակները.
3. կկարողանա անթերի ուղղագրությամբ գրել.
4. բանավոր խոսքում կպահպանի ուղղախոսական կանոնները.
5. կկարողանա կատարել ձևույթաբանական և բառակազմական վերլուծություններ.
6. բնագրերի հիման վրա ճիշտ կտարբերակի տարբեր բառերի ծագումը, կրած փոփոխությունները.
7. կտիրապետի ձևաբանության ուսումնասիրման մեթոդներին.
8. կկարողանա որոշել առաջադրվող խոսքի մասերի իմաստային և ձևաբանական առանձնահատությունները, քերականական կարգերը:
9. կտարբերակի նորաբանություններն ու հնաբանությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ժամանակակից հայոց լեզուն ազգային և պետական լեզու: Հայոց լեզվի զարգացման փուլերը: *Թեմա 2.* Հնչյունաբանության առարկան: Հնչարտաբերական գործարաններ: *Թեմա 3.* Արտասանվածքի վերլուծություն: Հնչյուն և հնչույթ: Հայերենի հնչյունական համակարգը: *Թեմա 4.* Հնչյունափոխություն, տեսակները: Շեշտից կախված հնչյունափոխություն: *Թեմա 5.* Պատմական և փոխազդեցական հնչյունափոխություն: *Թեմա 6.* Ուղղագրություն: Գրաբանություն: Ուղղախոսություն, ժամանակակից հայերենի

ուղղախոսական հիմունքները: Ուղղախոսական շեղումներ: *Թեմա 7.* Բառագիտության առարկան (պատմական և նկարագրական բառեր): Բառի հասկացությունը: *Թեմա 8.* Իմաստաբանություն: Իմաստափոխություն, տեսակները: *Թեմա 9.* Բառերի տեսակներն ըստ իմաստի և ձևի: *Թեմա 10.* Բառակազմություն: Հիմնական և երկրորդական ձևույթներ, բարդ բառերի տեսակները: *Թեմա 11.* Ածանցում: Ածանցների դասակարգումը (ըստ շարադասության, ըստ ծագման, ըստ գործածականության): *Թեմա 12.* Ժամանակակից հայոց լեզվի բառապաշարը: Ժամանակակից հայոց լեզվի բառապաշարն ըստ ծագման: *Թեմա 13.* Ժամանակակից հայերենի բառապաշարի տարժամանակյա դասակարգումը: *Թեմա 14.* Ժամանակակից հայերենի բառապաշարի համաժամանակյա դասակարգումը: *Թեմա 15.* Դարձվածաբանություն: *Թեմա 16.* Բառարանագրություն:

Թեմա 17. Ձևաբանություն. առարկան, խնդիրները, հիմնական հասկացությունները: Քերականական կարգեր, նրանց արտահայտությունը: Խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքները: *Թեմա 18.* Գոյականը որպես խոսքի մաս: Գոյականի իմաստային քերականական խմբերը: *Թեմա 19.* Գոյականի թվի քերականական կարգը: Անեզական և անհոգնական գոյականներ: *Թեմա 20.* Հայերենի հոլովները: Հոլովման տիպերը: Արտաքին հոլովումներ: Ներքին և անկանոն հոլովումներ: *Թեմա 21.* Ածականը որպես խոսքի մաս: Որակական և հարաբերական ածականների տարբերակիչ գծերը: Որակական ածականների համեմատության աստիճանները: Համեմատության աստիճաններ չունեցող ածականներ: *Թեմա 6.* Թվականը որպես խոսքի մաս: Այբուբենի թվային արժեքը: *Թեմա 22.* Դերանունը որպես խոսքի մաս: *Թեմա 23.* Մակբայը որպես խոսքի մաս: Նրա հարաբերակցությունն այլ խոսքի մասերի հետ: Մակբայների կազմությունը: *Թեմա 24.* Կապը որպես խոսքի մաս: *Թեմա 25.* Շաղկապը որպես խոսքի մաս: Տեսակներն ըստ կազմության: Համադասական և ստորադասական շաղկապներ, տեսակները: *Թեմա 26.* Վերաբերական: Ձայնարկություն:

Հլ/բ037 Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթի հիմունքներ - 2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է գիտելիքներ տալ արդի հայերենի շարահյուսական հիմնական հասկացությունների վերաբերյալ, քննել նախադասության հիմնական հատկանիշները, պարզաբանել բարդ նախադասության բաղադրիչների կապը, համադասական նախադասությունների տեսակները, ինչպես նաև ստորադասական նախադասության բաղադրիչների կապի արտահայտման դրսևորումները և երկրորդականների պաշտոնների որոշման հիմունքները, պատկերացում տալ շարույթի, պարբերույթի մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա դասակարգել բառակապակցությունները.
2. կտարբերակի նախադասություն գլխավոր և երկրորդական անդամները, դրանց կապակցման եղանակները.
3. ճիշտ կորոշի երկրորդական նախադասությունների պաշտոնները.
4. կկարողանա կատարել շարահյուսական վերլուծություններ և ճիշտ փոխակերպումներ.
5. ուշադրություն կդարձնի գրավոր խոսքում հայերենի կետադրության օրինաչափություններին և կխուսափի երկձևություններից:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բայը որպես խոսքի մաս, կազմությունը, բայածանցներ, բայահիմքեր: *Թեմա 2.* Բայասեռի քերականական կարգը: *Թեմա 3.* Անդեմ բայեր: Անկախ դերբայներ: *Թեմա 4.* Կախյալ դերբայներ: *Թեմա 5.* Դիմավոր բայեր: Եղանակի, ժամանակի, դեմքի, թվի քերականականան կարգեր: *Թեմա 6.* Խոնարհման առանձնահատկությունները: Անկանոն և պակասավոր բայեր: Հարադրավոր բայերի խոնարհումը: Ժխտական խոնարհում: *Թեմա 7.* Շարահյուսությունը որպես քերականության բաժին, շարահյուսական կապակցության միջոցներն ու եղանակները: *Թեմա 8.* Բառակապակցություններ: *Թեմա 9.* Նախադասություն, հիմնական հատկանիշները: Տեսակներն ըստ հնչերանգի: Նախադասության կառուցվածքային տեսակները: *Թեմա 10.* Ենթակա, տեսակները, արտահայտությունը: Ստորոգյալ, քերականական ձևավորումը, տեսակները, արտահայտությունը: *Թեմա 11.* Գոյականական անդամի լրացումներ: *Թեմա 12.* Բայական անդամի խնդիր լրացումներ: *Թեմա 13.* Բայական անդամի պարագա

լրացումներ: *Թեմա 14.* Դերբայական դարձված և նախադասության կողմնակի անդամներ: *Թեմա 15.* Տրոհվող լրացումներ: Նախադասության հարակից միավորներ: *Թեմա 16.* Բարդ նախադասությունը և նրա կառուցվածքը: Բարդ համադասական նախադասություն. տեսակները: *Թեմա 17.* Բարդ ստորադասական նախադասության կառուցվածքը և իմաստային առանձնահատկությունները: *Թեմա 18.* Նախադասության գլխավոր անդամներին փոխարինող երկրորդական նախադասություններ: *Թեմա 19.* Նախադասության երկրորդական անդամներին փոխարինող երկրորդական նախադասություններ (գոյականական անդամին փոխարինող): *Թեմա 20.* Նախադասության երկրորդական անդամներին փոխարինող երկրորդական նախադասություններ (բայական անդամին փոխարինող): *Թեմա 21.* Փոխակերպում:

Գ/բ083 Հայ գրականության պատմություն - 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,5 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայ հին և միջնադարյան գրականությունը, գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հայ հին և միջնադարյան գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.
2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.
3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայ մշակույթը մինչև 5-րդ դարը: Մեսրոպ Մաշտոցը և գրերի ստեղծումը, գրականության զարգացման հիմնական ուղղությունները: *Թեմա 2.* Ագաթանգեղոս, Փ.Բուզանդ, Մ.Խորենացի, Եղիշե, Ղ.Փարպեցի: *Թեմա 3.* Գ.Նարեկացի, Ն.Շնորհալի, Մ.Գոշ, Վ.Այգեկցի: *Թեմա 4.* Հայ գրականությունը 13-16-րդ դդ. .Ֆրիկ, Հայրեններ: *Թեմա 5.* Հայ գրականությունր 17-18-րդ դդ. Սայաթ-Նովա: *Թեմա 6.* Խ.Աբովյան: *Թեմա 7.* Հայ գրականությունը 1850-60-ական թթ. Մ.Նալբանդյան: *Թեմա 8.* Պ.Դուրյան: *Թեմա 9.* Գ.Սունդուկյան, Րաֆֆի: *Թեմա 10.* Հ.Պարոնյան: *Թեմա 11.* Շիրվանզադե, Մուրացան: *Թեմա 12.* Նար-Դոս: *Թեմա 13*, Գ.Զոհրապ:

Գ/բ 084 Հայ գրակ. պատմություն – 2 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարի հայ գրականությունը, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարի հայ գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.
2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.
3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հ.Թումանյան, Ավ.Իսահակյան: *Թեմա 2.* Մ.Մեծարենց: *Թեմա 3.* Լ.Շանթ, Դ.Վարուժան: *Թեմա 4.* Վ.Տերյան: *Թեմա 5.* Ե.Չարենց: *Թեմա 6.* Դ.Դեմիրճյան,

Ստեփան Զորյան: *Թեմա 7.* Հայ գրականությունը 20-րդ դարի 30-ական թթ.: Հասարակական-քաղաքական իրադարձությունները, դրանց արտացոլումը գրականության մեջ: *Թեմա 8.* Ա.Բակունց:

Գ/բ 085 Հայ գրակ. պատմություն – 3 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարի հայ գրականությունը, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. 20-րդ դարի երկրորդ կեսի հայ գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.
2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.
3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հետպատերազմյան շրջանի հայ գրականության զարգացման յուրահատկությունները: Ն.Զարյան: *Թեմա 2.* Հ.Շիրազ: *Թեմա 3.* Հ.Սահյան, *Թեմա 4.* Պ.Սևակ: *Թեմա 5.* Հայ արձակը 20-րդ դարի երկրորդ կեսին: Խ. Դաշտենց: Մ. Գալշոյան: Թեմա 6. Հայ պոեզիայի զարգացման միտումները 20-րդ դարի 70-80-ական թ.թ.: Թեմա 7. Հ.Մաթևոսյան: 8. Արդի հայ գրականությունը /1990-2015թ.թ./:

Գ/բ059 Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 1 (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,5 ժամ (36 ժամ դասախոսություն, 36 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել անտիկ շրջանի և միջնադարյան գրականության սեռային և ժանրային առանձնահատկություն-ները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա անտիկ շրջանի և միջնադարյան գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.
2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.
3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գրականության սկզբնավորումն ու առաջին դրսևորումները: Անտիկ գրականություն եզրը, պարբերացումը: *Թեմա 2.* Հին հույների դիցաբանական պատկերացումները: Բանահյուսություն և գրականություն: *Թեմա 3.* Հին հունական գրական առաջին հուշարձանները: Հոմերոս, ,Իլիականե, ,Ոդիսականե: *Թեմա 4.* Հին հունական քնարերգությունը: *Թեմա 5.* Հին հունական դրամատուրգիան: Դրամայի և թատրոնի կառուցվածքը: *Թեմա 6.* Հին հունական ողբերգությունը. Էսքիլոս, Սոֆոկլես, Եվրիպիդես: *Թեմա 7.* Հին հունական կատակերգությունը և արձակը: *Թեմա 8.* Հին հռոմեական գրականությունը: Սկզբնավորումն ու պարբերացումը: *Թեմա 9.* Հին հռոմեական գրականությունը մ.թ.ա. 6-ից 2-րդ դ.դ.: Պկլավտուսի ստեղծագործությունը *Թեմա 10.* Անցման շրջանի գրականությունը: *Թեմա 11.* Հին հռոմեական գրականությունը մ.թ. առաջին դարում, 2-րդ - 5-րդ դ.դ.: *Թեմա 12.* Միջնադարյան գրականության պարբերացումը: *Թեմա 13.* Միջնադարյան գրականությունը որպես անտիկ գրականության, եվրոպական ժողովուրդների բանահյուսության և քրիստոնեական

գրականության սինթեզ: *Թեմա 14.* Եվրոպական ժողովուրդների էպոսները: Քաղաքային գրականություն: Ասպետական պոեզիա և վեպ: Միջնադարյան դրամա: Ազգային գրականությունների ձևավորման ընթացքը: *Թեմա 15.* Իտալական գրականությունը 13-16-րդ դ.դ.: Դանտե, Պետրարկա, Բոկաչչո, Տորկվատո Տասսո, Արիոստո: *Թեմա 16.* Ֆրանսիական գրականությունը 13-16-րդ դ.դ.: Ֆ.Վիյոն, Ֆ.Ռաբլե, ,Պլեադե-ի բանաստեղծներ: *Թեմա 17.* Անգլիական գրականությունը 13-16-րդ դ.դ.: Վերածննդի շրջանի անգլիական գրականությունը. Քրիստոֆեր Մարլո, Վիլյամ Շեքսպիր, Բեն Ջոնսոն... *Թեմա 18.* Իսպանական գրականությունը 13-16-րդ դ.դ.: Սերվանտես: Պիկարոյական գրականություն. ,Տորմեսցի Լասարիլիոյի կյանքը: Նրա ձախորդություններն ու դժբախտություններրը: *Թեմա 19.* 17-րդ դարի գրականության հիմնական ուղղությունները: Կլասիցիզմի տեսությունը: *Թեմա 20.* Ֆրանսիական գրականությունը 17-րդ դարում. Պ. Կոռնեյլ, Ժ. Ռասին, Մոլիեր, Ն. Բուալո: Ֆրանսիական արձակը 17-րդ դարում: Իսպանական գրականությունը 17-րդ դարում. Լոպե դե Վեգա, Պ. Կալդերոն: *Թեմա 21.* Անգլիական գրականությունը 17-րդ դարում. Ջոն Միլտոն: Սենտիմենտալիզմի վեպը: *Թեմա 22* Ֆրանսիական գրականությունը 18-րդ դարում: *Թեմա 23.* Գերմանական գրականությունը 18-րդ դարում. Գյոթե, Շիլլեր, Լեսսինգ: *Թեմա 24.* Իտալական գրականությունը 18-րդ դարում. Կարլո Գոցցի, Կարլո Գոլդոնի:

Գ/բ 060 Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 2 (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,5 ժամ (40 ժամ դասախոսություն, 32 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել անտիկ շրջանի և միջնադարյան գրականության սեռային և ժանրային առանձնահատկություն-ները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա անտիկ շրջանի և միջնադարյան գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ռոմանտիզմի ձևավորումը: Ռոմանտիզմը Գերմանիայիում. Գրիմմ Եղբայրներ: Հոֆմանի ստեղծագործությունը և էսթետիկական գաղափարները, ,Դոն Ժուանե, ,Փոքրիկ Ցախեսե, ,Կատու Մուրրե Հոֆմանի ռոմանտիկական ոճի յուրօրինակությունը: Ռոմանտիզմը Անգլիայում: Բայրոն: Շելլի: Վ. Սկոտ: Ֆրանսիական ռոմանտիզմի զարգացման էտապները: Ժերմենա դե Ստալ: Շատոբրիան: Վ. Հյուգո: ,Կրոմվելիե առաջաբանը որպես ֆրանսիական ռոմանտիզմի մանիֆեստ: ,Էռնանիե ռոմանտիկական դրաման: ,Փարիզի աստվածամոր տաճարրե: ,Թշվառներե: ,93 թիվե: Ժ. Սանդ: Ռոմանտիզմը ԱՄՆ-ում: Ֆ. Կուպեր: Էդգար Ալան Պո: Թեմա 2. 19-րդ դարի դասական ռեալիզմը: 30-40-ական թթ. ֆրանսիական ռեալիզմը**.** Բերանժե, Ստենդալ, Մերիմե, Բալզակ: Թեմա 3. 30-40-ական թթ. անգլիական գրականությունը: Բրոնտե քույրեր: Դիկենս: Թեքերեյ: Թեմա 4. 30-40-ական թթ. Գերմանական գրականություն: Հայնե: Թեմա 5. Ֆրանսիական գրականությունը 1848թ.-ից հետո: Ֆլոբեր: ,Պառնասե պոետական խումբը և նրա էսթետիկական սկզբունքները: Շ. Բոդլերի ,Չարի ծաղիկներե ժողովածուն, հեղինակի գեղագիտությունը: 50-60-ական թթ. ԱՄՆ-ի գրականությունը: Լոնգֆելլո: Բիչեր- Սթոու: Ֆրանսիայի գրականություն: Էմիլ Զոլա: Գի դը Մոպասան: Անատոլ Ֆրանս: Անտուան դը Սենտ-Էկզյուպերի: Ժան-Պոլ Սարտր: Ալբեր Քամյու: Թեմա 6. Գերմանիայի գրականություն: Թոմաս Մանն: Հենրիխ Մանն: Ֆրանց Կաֆկա: Էրիխ-Մարիա Ռեմարկ: Բերթոլդ Բրեխտ: Թեմա 7. Սկանդինավյան երկրների գրականություն: Հենրիկ Իբսեն: Թեմա 8. Անգլիայի և Իռլանդիայի գրականությունը: Օսկար Ուայլդ: Ռեդիարդ Կիպլինգ: Թոմաս Հարդի: Բեռնարդ Շոու: Հերբերտ Ուելս: Ջոն Գոլսուորդի: Թոմաս Ստրեյնզ Էլիոտ: Սոմերսեթ Մոեմ: Գրեհեմ Գրին: Ջեյմս Ջոյս: Թեմա 9. ԱՄՆ-ի

գրականությունը: Մարկ Տվեն: Ջեկ Լոնդոն: Թեոդոր Դրայզեր: Էռնեստ Հեմինգուեյ: Ուիլյամ Ֆոլկներ: Ջոն Սթայնբեկ: Ջերոմ Սելինջեր: Վիլյամ Սարոյան: Ռ. Բրեդբերի: Թեմա 10. Իսպանական գրականություն: Ֆեդերիկո Գարսիա Լորկա: Իտալական գրականություն. Ալբերտո Մորավիա: Թեմա 11. Լատինական Ամերիկայի գրականություն: ,Մոգական ռեալիզմըե և միֆաստեղծումը լատինաամերիկյան տարբեր գրողների մոտ: Լատինաամերիկյան վեպի հաջողությունը 20-րդ դարի 60-ական թվականներին: Գաբրիել Գարսիա Մարկես – ,Հարյուր տարվա մենություննե, ,Նահապետի աշունըե, ,Սերը ժանտախտի ժամանակե: Խուլիո Կորտասար: Միգել Աստուրիաս: Կառլոս Ֆուենտես:

Կամընտրական դասընթացներ

Օլ/ք - 052 Օտար լեզու -1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ (40 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Անգլերեն լեզու

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողի արտասանական հմտությունները, նպաստել հնչյունների ճիշտ արտաբերմանը՝ տալով նրանց ոչ միայն գործնական, այլև համատոտ տեսական գիտելիքներ հնչյունաբանությունից: Զուգահեռ կատարվում է նաև գործնական, քերականական ամրապնդում ժամանակային ձևերի միջոցով, ինչպես նաև միջնակարգ դպրոցում յուրացված ընդհանուր գործության բառապաշարի ընդլայնում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կտիրապետի անգլերենի արտասանության օրենքներին.
2. ձեռք կբերի համառոտ և հիմնական գիտելիքներ.
3. կկարողանա գործնականում ճիշտ արտաբերել անգլերենի հնչյունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Անգլերենի հնչյունական համակարգի առանձնահատկությունները: *Թեմա 2.* Բաղաձայնների դասակարգումը ըստ արտաբերման տեղի և ձևի: *Թեմա 3.* Ձայնավորների դասակարգումը ըստ լեզվի բարձրության և դիրքի: *Թեմա 4.* Բնագիր ստեղծագործությունների արտալսարանային ընթերցում և վերլուծում:

Ֆրանսերեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է վերանայել ու զարգացնել ուսանողների լեզվական նախնական գիտելիքները, հաղորդակցական կարողությունները, ձևավորել ճիշտ արտաբերության տեխնիկա, ապա բառապաշարի և քերականության աստիճանական ներմուծմամբ զարգացնել ուսանողների խոսքը՝ տվյալ կիսամյակում ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1.կկարողանա ճիշտ արտաբերել ֆրանսերենի հնչյունները, հնչյունակապակցությունները, կտիրապետի ճիշտ ընթերցելու, գրելու հմտություններին,
2. կյուրացնի տվյալ կիսամյակի համար անհրաժեշտ քերականական նյութը և անհրաժեշտ նվազագույն բառապաշարը,
3. կկարողանա կարդալ, թարգմանել, հասկանալ ու վերարտադրել ծրագրով նախատեսված քերականական նյութով սահմանափակված ոչ ծավալուն կապակցված տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ֆրանսերենի այբուբենը և հնչյունական համակարգի ընդհանուր բնութագիրը, հնչյունների առանձնահատկությունները, նախադասության հնչերանգը, ընթերցանության կանոնները: *Թեմա 2.* Հոդերի տեսակները և գործածության առանձնահատկությունները: *Թեմա 3.* Անձնական դերանուններ՝ ենթակա, ուղիղ խնդիր, անուղղակի խնդիրներ: *Թեմա 4.* Ստացական և ցուցական դերանվանական ածականններ: *Թեմա 5.* En և y մակբայական դերանունները: *Թեմա 6.* Գոյականի և ածականի հոգնակի թվի կազմությունը: Գոյականի և ածականի իգական սեռի կազմությունը: *Թեմա 7.* Բայերի ընդհանուր բնութագիրը: Ֆրանսերենի առաջին խմբի բայերի սահմանական եղանակի ներկա ժամանակի կազմությունը: Երրորդ խմբի գործածական բայերի սահմանական եղանակի ներկա ժամանակը: *Թեմա 8.* Հարցական և ժխտական նախադասությունների կազմությունը:

Գերմաներեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է համակարգել գերմաներեն լեզվի հնչյունաբանության, քերականության և բառագիտության վերաբերյալ

գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ և ստեղծել անհրաժեշտ հիմք՝ լեզվի ուսումնասիրության հաջորդ փուլերի համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի գերմաներենի հնչյունական համակարգի հիմնական առանձնահատկությունները.
2. կտիրապետի առաջին փուլի համար ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ նվազագույն բառապաշարին.
3. կյուրացնի տվյալ փուլի համար անհրաժեշտ քերականական նյութը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գերմաներենի արտասանության կանոնները: Արտասանություն և գրություն: *Թեմա 2.* Հնչյունաբանանական տառադարձություն: Գերմաներենի ձայնավորական և բաղաձայնական համակարգերը: *Թեմա 3.* Քերականական կարգեր և դրանց արտահայտման միջոցները: Գոյականի հոլովման տիպերը, հոդերի գործածությունը: *Թեմա 4*. Դերանունների հոլովումը և գործածությունը: *Թեմա 5.* Լիիմաստ և սպասարկու բայեր: Հրամայական եղանակի կազմությունը: *Թեմա 6*. Գոյականների և բայերի ժխտական ձևերի կազմությունը: *Թեմա 7*. Պարզ նախադասություն, դրա շարադասությունը: Ուղիղ և շրջուն շարադասություն: *Թեմա 8.* Հարցական և ժխտական նախադասությունների շարադասությունը: *Թեմա 9*. Թեմատիկ բառապաշարը ընդգրկում է հետևյալ թեմաները՝ ,Ընտանիքե, ,Իմ մասնագիտությունըե, ,Ճանապարհորդությունե, ,Իմ բնակարանըե, ,Իմ հայրենի քաղաքըե:

Օլ/բ053 Օտար լեզու - 2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ (40 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Անգլերեն լեզու

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է խորացնել ուսանողի լեզվական և քերականական գիտելիքները, հարստացնել բառապաշարը և կատարելագործել հաղորդակցվելու հմտությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասրնթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կտիրապետի ոչ միայն բանավոր, այլ գրավոր խոսքին.
2. կկարողանա թարգմանել անգլերեն բնագիր տեքստեր.
3. ձեռք կբերի գրավոր խոսքը զարգացնելու հմտություններ:

Բովանդակությանը

Թեմա 1. Ձևաբանություն(խոսքի մասեր՝ գոյական, ածական, մակբայ, նախդիրներ, թվական): *Թեմա 2.* Տնային ընթերցանություն (գեղարվեստական ստեղծագործությունների ընթերցում): *Թեմա 3.* Գրավոր պրակտիկա (ուղղագրական կանոններ, թելադրություն, փոխադրություն): *Թեմա 4.* Բառապաշար (բազմիմաստություն, նույնանիշ և հականիշ միավորներ):

Ֆրանսերեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է խորացնել ուսանողների՝ նախորդ կիսամյակում ձեռք բերած քերականական գիտելիքները, հարստացնել թեմատիկ բառապաշարը, կիրառել այն ՝ համապատասխան երկխոսությունների և տեքստերի վերարտադրման նպատակով՝ զարգացնելով խոսքային հաղորդակցական հմտությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.,

1. կտիրապետի ծրագրային քերականական մինիմումին ՝ կիրառելով գրավոր և բանավոր խոսքում,
2. կտիրապետի համապատասխան թեմատիկ բառապաշարին և կկարողանա ընթերցել, թարգմանել, հասկանալ ու վերարտադրել որոշակի քերականական նյութով սահմանափակված տեքստեր,
3.կկատարի համապատասխան տեքստերի վերարտադրություն, կկարողանա ունկնդրել և հասկանալ մատչելի խոսք և, իմանալով մի շարք բառեր և արտահայտություններ, կկազմի փոքր երկխոսություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Թվականի քերականական կարգերը: *Թեմա 2.* Ածականի տեսակները և քերականական կարգերը: Ածականի համեմատության աստիճանների կազմությունը: *Թեմա 3.* Դերանվանական բայեր: *Թեմա 4.* Անդեմ բայեր ու արտահայտություններ: *Թեմա 5.* Երկրորդ խմբի բայերը: Սահմանական

եղանակի պարզ ժամանակաձևերը: *Թեմա 6.* Հրամայական եղանակի կազմությունը: *Թեմա 7.* Ֆրանսերենի առավել գործածական նախդիրներն ու շաղկապները:

Գերմաներեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել և զարգացնել ուսանողների՝ առաջին փուլում ձեռք բերած գիտելիքները ձևաբանության և շարահյուսության վերաբերյալ, ընդլայնել թեմատիկ բառապաշարը, ակտիվացնել այն երկխոսությունների և տեքստերի վերարտադրության միջոցով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

4. կկարողանա գործնականում կիրառել այս փուլում ուսումնասիրվող ձևաբանական և շարահյուսական կառույցները.

5. կտիրապետի համապատասխան թեմատիկ բառապաշարի.

6. կկարողանա վարել երկխոսություններ և գրել փոխադրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գոյականի հոգնակի թվի կազմության հիմնական տիպերը: *Թեմա 2*. Գոյականի հոլովները և դրանց շարահյուսական գործառույթը: նախդիրների գործածությունը: *Թեմա 3.* Բայերի ձևաբանական և իմաստաքերականական դասակարգումը: Երկսեռ (անցողական և անանցողական) բայեր: *Թեմա 4.* Թեմատիկ բառապաշարն ընդգրկում է հետևյալ թեմաները՝ ,Ես ուսանող եմ, ,Սուրճի սեղանի շուրջե, ,Գրադարանում, ,Գերմանիաե, ,Իմ ծննդյան օրըե, ,Իմ սիրելի գրողը:

Օլ/ք - 054 Օտար լեզու - 3 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ (40 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Անգլերեն լեզու

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ընդլայնել ուսանողի ընդհանուր գործածական բառապաշարը, ծանոթացնել անգլիական և ամերիկյան գրականության լավագույն նմուշներին, կազմակերպել քննարկումներ, զարգացնել գրավոր խոսքը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի քերականության ձևաբանություն բաժնի մի մասը.
2. կիմանա ուսումնասիրվող լեզվի ժողովրդի մշակութային առանձնահատկությունները.
3. կընդլայնի ընդհանուր և թեմատիկ բառապաշարը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ձևաբանություն (Բայի անդեմ ձևերը. Մոդալ բայեր): *Թեմա 2*. Գրավոր պրակտիկա (թելադրություն, թեսթ, պարբերություն): *Թեմա 3*. Շարահյուսություն: Նախադասության տիպերը. Համադասական և բարդ ստորադասական նախադասություններ: *Թեմա 4.* Բառապաշարի ոճական տարբերակում/նշութավորված, չնշութավորված:

Ֆրանսերեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել ու զարգացնել նախորդ կիսամյակներում ուսանողի ձեռք բերած գիտելիքները, նոր բառանյութի հիման վրա քերականական կաղապարային ձևերի յուրացմամբ՝ հարստացնել ուսանողի բառապաշարը, ներմուծել մասնագիտական բառապաշար՝ խորացնելով ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցական կարողությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կտիրապետի տվյալ կիսամյակի ծրագրով ուսումնասիրված քերականական կառույցներին և կկարողանա ճիշտ կիրառել դրանք,
2. կկարողանա ընթերցել, թարգմանել ու վերարտադրել անցած քերականական նյութով սահմանափակված միջին բարդության բնագիր տեքստեր,
3. կիմանա մասնագիտական հիմնական տերմինների նշանակությունը, ձեռք կբերի մասնագիտական ոչ բարդ տեքստեր թարգմանելու կարողություններ՝ բառարանի օգնությամբ,

4. կկարողանա առանց բառարանի կարդալ և վերաշարադրել միջին բարդության հասարակական-քաղաքական տեքստեր։

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Սահմանական եղանակի հիմնական բաղադրյալ ժամանակաձևերի կազմությունն ու գործածությունը: *Թեմա 2.* Սահմանական եղանակի ժամանակների համաձայնեցումը: *Թեմա 3.* Շեշտված կամ ինքնուրույն անձնական դերանուններ:*Թեմա 4*. Մակբայների տեսակներն ու քերականական կարգերը:

Գերմաներեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է հարստացնել ուսանողների բառապաշարը, ուշադրություն դարձնել ուղղախոսական խնդիրներին, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ճիշտ հասկանալ բանավոր խոսքը.
2. կկարողանա գրել փոխադրություններ.
3. կկարողանա կատարել թարգմանություններ գերմաներենից հայերեն և հակառակը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Սահմանական եղանակի ժամանակաձևերի կազմությունն ու գործածությունը: Եղանակավորող բայեր: *Թեմա 2*. Սուբյեկտային և օբյեկտային բայեր: *Թեմա 3.* Ածական անուն, համեմատության աստիճանների կազմությունը: *Թեմա 4.* Հոմանիշ և հականիշ բառեր: Ասացվածքներ: Բառի բազմիմաստությունը: *Թեմա 5*. Թեմատիկ բառապաշարն ընդգրկում է հետևյալ թեմաները՝ ,Այսօր իմ ծննդյան օրն էե, ,Իմ ընկերներըե, ,Գերմանիայի նշանավոր մարդիկե, ,Գերմանիայի երկրներըե:

Օլ/բ - 055 Օտար լեզու - 4 (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (48 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Անգլերեն լեզու

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողի բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու ունակությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի քերականության շարահյուսություն բաժինը.
2. կտիրապետի լեզվի հիմնական կառույցներին.
3. ձեռք կբերի անգլերենով ազատ հաղորդակցվելու հմտություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բառապաշար (դարձվածային կապակցություններ, բառի ձևաբանական կառուցվածքը, բառակազմության հիմնական միջոցները): *Թեմա 2.* Քերականություն (երկրորդական, օժանդակ խոսքի մասեր, հոդեր, նախդիրներ, շաղկապներ, եղանակավոր բառեր, բառ-մասնիկներ): *Թեմա 3.* Շարահյուսություն (երրորդական նախադասության տիպերը): *Թեմա 4*. Շարահյուսություն (երրորդական նախադասության տիպերը):

Ֆրանսերեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել և խորացնել ուսանողի՝ ֆրանսերեն լեզվի իմացությունը, հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, ձևավորել անհրաժեշտ գրականությունից օգտվելու հմտություններ, զարգացնել ազատ հաղորդակցվելու կարողություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. բավարար չափով կտիրապետի ֆրանսերենի՝ տվյալ փուլում ուսումնասիրված քերականական կառույցներին և կկարողանա ճիշտ կիրառել դրանք,
2. կկարողանա բառարանի օգնությամբ ընթերցել բնագիր գեղարվեստական և մասնագիտական ոլորտի վերաբերյալ տեքստեր,
3. կկարողանա օգտվել հրապարակախոսական, լրատվական, մասնագիտական բնագիր աղբյուրներից,
4. կկարողանա երկխոսության մեջ մտնել մասնագիտական թեմաների շուրջ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 . Բայի անդեմ ձևերը: Դերբայների դասակարգման սկզբունքներն ու չափանիշները: Թեմա 2. Հարակատար և ենթակայական դերբայների գործածության առանձնահատկությունները: *Թեմա 3.* Հարցական նախադասությունների կազմության առանձնահատկությունները: *Թեմա 4.* Հասարակական-քաղաքական, տնտեսագիտական, լրատվական եզրույթներ, դրանց կիրառումը բանավոր և գրավոր խոսքում *:*

Գերմաներեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել և զարգացնել ուսանողների՝ գերմաներենի բառապաշարի և քերականության վերաբերյալ ունեցած գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կարդալ, ընկալել, վերարտադրել և թարգմանել ընդհանուր հաղորդակցական նշանակության տեքստեր.
2. կկարողանա ազատ հաղորդակցվել գերմաներեն լեզվով:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ածական անուն: Ածականի հոլովումը, հոգնակի թվի կազմությունը: *Թեմա 2*. Դերանունների հիմնական տեսակները, դրանց քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը: *Թեմա 3.* Թվականներ, քերականական կարգերը: *Թեմա 4.* Նախդրավոր և աննախդիր հոլովներ: Նախդիրների ոչ հոլովական գործառույթը:

Օլ/ք - 056 Օտար լեզու - 5 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,875 ժամ (46 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Անգլերեն լեզու

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել գործնական հաղորդակցման հմտություններ տարբեր բնագավառներում, արտասահմանում

կողմնորոշում, նորությունների հաղորդում, հայտնի մարդկանց մասին տեղեկությունների փոխանակում, ինչպես նաև գրավոր խոսքի զարգացում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կտիրապետի որոշակի թեմատիկ բառապաշարի և քերականական կառույցների.
2. կձերբազատվի որոշակի բարդություններից, որոնք հատուկ են օտար լեզու սովորողներին հաղորդակցման ոլորտում.
3. կկարողանա վերլուծաբար վերաբերվել բոլոր լեզվական իրավիճակներին :

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ճանապարհորդական իրավիճակներում հանդիպող բառապաշար, հոդերի և նախդիրների օգտագործումը այդ բառապաշարի շրջանակներում: *Թեմա 2.* Դարձվածաբանական միավորներ, հոմանիշների ու հականիշների յուրահատկությունները: *Թեմա 3.* Նախածանցներ ու վերջածանցներ: *Թեմա 4.* Ակնարկի ոճի հմտությունների զարգացում:

Ֆրանսերեն

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի խորացնել, ամրապնդել և զարգացնել նախորդ կիսամյակներում ձեռք բերված գիտելիքները՝շարունակելով ուսանողին ծանոթացնել լրագրողական մասնագիտական բառապաշարին։

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. բավարար չափով կտիրապետի ֆրանսերենի քերականական կառույցներին և կկարողանա ճիշտ կիրառել դրանք,
2. կտիրապետի մասնագիտական համապատասխան թեմատիկ բառապաշարի,
3. կկարողանա օգտվել մասնագիտական գրականությունից և կատարել համապատասխան թարգմանություններ
4. կվարի երկխոսություններ, կկատարի տեքստերի վերարտադրություն ՝հայերենից ֆրանսերեն և կգրի շարադրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Դերանունների հիմնական տեսակները, դրանց քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը: *Թեմա 2.* Կրավորական սեռի կազմությունն ու գործածության առանձնահատկությունները: *Թեմա 3 Թեմա 4.* Պայմանական ու

ըղձական եղանակների ժամանակաձևերը: *Թեմա 5* .Ֆրանսերենի բառակազմական միջոցները: Գործածական նախածանցներն ու վերջածանցները

Գերմաներեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների ունեցած բառապաշարային և քերականական գիտելիքները հասցնել այնպիսի մակարդակի, որ նրանք կարողանան ազատ արտահայտել իրենց մտքերը առօրյա-խոսակցական մակարդակով և կատարեն թարգմանություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա անկաշկանդ արտահայտել իր մտքերը առօրյա-խոսակցական թեմաներով.
2. կկարողանա հանգամանորեն վերարտադրել ընթերցված տեքստերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բայի անորոշ ձևի կազմությունը և գործածությունը zu մասնիկով և առանց zu – ի: *Թեմա 2*. Ստորադասական նախադասություններ: Երկրորդական նախադասությունների բնույթը, շարադասությունը և համապատասխան շաղկապների գործածությունը: *Թեմա 3.* Գերմաներենի մասնիկների հիմնական խմբերը և դրանց գործածությունը: *Թեմա 4.* Անորոշ դերբայի և այլ խոսքի մասերի գոյականացումը:

Օլ/ք - 057 Օտար լեզու - 6 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2.75 ժամ (44 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Անգլերեն լեզու

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել հասարակական, քաղաքական բնույթի տեքստերի հետ աշխատելու հմտություններ, ուսանողներին սովորեցնել

վերլուծել անգլիական, ամերիկյան գեղարվեստական գրականությունների լավագույն նմուշները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի դասընթացի սահմաններուն նախատեսված բառապաշարը.
2. կկարողանա զրույց վարել հասարակական-քաղաքական թեմաներով.
3. կտիրապետի գեղարվեստական գրականության մեջ լեզվառճական հնարներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մամուլի տեսություն (լրագրային նյութերի ընկալում և վերարտադրում): *Թեմա 2.* Գրավոր պրակտիկա (կուրսային աշխատանքների լեզուն և ոճը): *Թեմա 3.* Վերապատումի և կարճ շարադրանքի ոճերի առանձնահատկությունները: *Թեմա 4.* Ոչ կաղապարային կառուցվածքի ներմուծում և կիրառում:

Ֆրանսերեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է խորացնել նախորդ կիսամյակներում ձեռք բերված գիտելիքները, հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, ձևավորել և կատարելագործել ուսանողի հաղորդակցական հմտությունները, բնագիր գեղարվեստական և մասնագիտական գրականությունից ազատ օգտվելու կարողությունները :

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1.ամբողջական պատկերացում կունենա ֆրանսերենի քերականության մասին,

2. բավարար պատկերացում կունենա ֆրանսերենի բառապաշարի տարբեր շերտերի մասին, կտիրապետի հարուստ մասնագիտական բառապաշարի,

3. կկարողանա կարդալ բնագիր գեղարվեստական տեքստեր և օգտվել մասնագիտական գրականությունից,

4. կկարողանա սահուն կերպով շարադրել իր մտքերը և զրուցել հասարակական-քաղաքական և մշակութային թեմաների շուրջ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 . Ֆրանսերենի բառապաշարի ընդհանուր բնութագիրը, հիմնական բառակազմ և փոխառություններ: *Թեմա 2.* Բառապաշարի հարստացման

հիմնական միջոցները: Փոխառություններ: *Թեմա 3.* Գործարար նամակագրություն, ինքնակենսագրություն, դիմում և այլն:

Գերմաներեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել նախորդ փուլերում ձեռք բերած բառապաշարը, քերականական կանոնները և այդ կիրառել համապատասխան մասնագիտական թեմաների յուրացման համար:

Դասընթացի հաջող ավարտին ավարտին ուսանողը.

1. Կկարողանա գործնականում կիրառել ստացած գիտելիքները առօրյա կյանքում երկխոսությունների միջոցով

Բովանդականությունը.

1. Կրավորական սեռի կազմությունը և կիրառումը (տարբեր ժամանակային ձևերում)

2. Կառուզատիվ բայեր

Օլ/ք - 058 Օտար լեզու - 7 (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (48 ժամ գործնական պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Անգլերեն լեզու

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել ուսանողների ստեղծագործական հմտությունները և ակտիվացնել անգլերենով ազատ հաղորդակցումը ամենաբազմազան թեմաներով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի գեղարվեստական տեքստերի ժանրային և սյուժետային առանձնահատկությունները.

2. կկարողանա ազատ հաղորդակցվել կենցաղային, հասարակական-քաղաքական, գիտական և մասնագիտական թեմաներով.

3. ձեռք կբերի լրագրային նյութը վերարտադրելու հմտություններ :

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Վերլուծական ընթերցանություն (գեղարվեստական բովանդակության վերլուծություն): *Թեմա 2.* Գրավոր պրակտիկա (հասարակական-քաղաքական և մշակութային տեքստերի թարգմանություն): *Թեմա 3*. Գիտահետազոտական աշխատանքներ: *Թեմա 4*. Քննարկումներ բազմազան թեմաներով:

Ֆրանսերեն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ կիսամյակներում ձեռք բերված լեզվական գիտելիքները, դրանք հասցնել այնպիսի մակարդակի, որ ուսանողը կարողանա ազատ շարադրել իր մտքերը, հատուկ ուշադրություն դարձնել լրագրողական տերմինաբանության յուրացմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկատարի ընթերցված տեքստի հանգամանալից վերարտադրություն,
2. կկարողանա անկաշկանդ արտահայտել իր մտքերը առօրյա խոսակցական և հասարակական - քաղաքական թեմաների շուրջ ,
3. անհրաժեշտ չափով կտիրապետի ֆրանսերենի լրագրողական տերմինաբանությանը և ազատ կկատարի ինչպես բանավոր, այնպես էլ գրավոր երկկողմանի թարգմանություններ,
4. ունակ կլինի շարադրել ոչ ծավալուն նյութեր՝ գործածելով հայերեն լրագրողական տերմինների ֆրանսերեն համարժեքները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Լրագրողական տերմինաբանություն: Կայուն բառակապակցություններ, մասնագիտական դարձվածային կաղապարներ: *Թեմա 2.* Մասնագիտական տերմինների թարգմանության առանձնահատկությունները: *Թեմա 3.* Ինտերնետային էրկլեզու լրատվական աղբյուրներից վերցված լրագրողական տեքստերի վերլուծություն :

Գերմաներեն

Նպատակը.

Այս կիսամյակի դասընթացի նպատակն է հարստացնել ուսանողների գիտելիքները բակալավրիատի ընդհանուր կրթական մակարդակով և ապահովել անհրաժեշտ գիտելիքներ համապատասխան մասնագիտական գործունեության համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա

1. Անկաշկանդ արտահայտել իր մտքերը առօրյա խոսակցական թեմաների շուրջ

2. Կկատարի ընթերցված տեքստերի հանգամանալից վերարտադրություն

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Դերբայների կազմությունը և գործածությունը

2. Ստորադասական նախադասությունների բնույթը և համապատասխան շաղկապների ընտրությունը

3. Երկրագիտական տեքստեր, շարադրություններ տարբեր թեմաներով

IV Հատուկ մասնագիտական առարկաներ

Հլ/բ-038 ՀՄԱ - 1 (Լրատվամիջոցների լեզուն և ոճը) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,38 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 26 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել լրատվամիջոցների լեզվին և ոճին վերաբերող գիտելիքներով, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որոնք վերաբերում են լրատվամիջոցների լեզվին և ոճին, այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, նախապատրաստել լրագրողական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կտիրապետի հաղորդակցության ուսումնասիրման մեթոդներին.
3. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մամուլի գործառույթները և նրանց լեզվական արտահայտությունը: *Թեմա 2.* Հարցի ուսումնասիրության պատմությունից: *Թեմա 3.* Մամուլի տեսության ժամանակակից ըմբռնումները: *Թեմա 4.* Բառային իրողություններ: Բառը թերթերի էջերում: *Թեմա 5.* Բառիմաստային փոփոխութ-յունները հետխորհրդահայ մամուլում: *Թեմա 6.* Նորակազմ բառերի գործածությունները մամուլում: *Թեմա 7.* Առածների, ասացվածքների, թևավոր խոսքերի գործածությունները մամուլում: *Թեմա 8.* Լրագրանյութերին բնորոշ լեզվառճական առանձնահատկություններ: *Թեմա 9.* Նորիմաստ կայուն կապակցությունների գործածությունները մամուլում: *Թեմա 10.* Դարձվածքների գործածությունները մամուլում: Լեզվառճական անհարթությունները մամուլում: *Թեմա 11.* Նորագույն փոխառություններ և նրանց գործածությունները: *Թեմա 12.* Քաղաքական երգիծանքի լեզվական արտահայտությունները: *Թեմա 13.* Պատկերավորման-արտահայտչական համակարգի գործածությունները: *Թեմա 14.* Լրագրային վերնագրերի լեզուն: Գովազդ. լեզվական բնութագիրը, ոճական հնարավորությունները: *Թեմա 15.* Թեման և ռեման լրագրանյութերում: *Թեմա 16.* Լուսանկարներին, կոլաժներին ուղեկցող լեզվական արտահայտությունները: *Թեմա 17.* Լրագրային նախադասությունների ծավալի և շարահյուսական հոմանիշների (փոխակերպումներ) ոճական նրբիմաստները:

Հլ/բ-035 ՀՄԱ - 2 (Գրաբար) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ (40 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հին հայերենի (գրաբարի) բառային, ձևաբանական և շարահյուսական իրողությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա գրաբարի ձևաբանական և շարահյուսական հատկանիշները.

2. կհասկանա գրաբար տեքստերը.

3. կկարողանա կատարել գրաբարյան բնագրերի հնչյունաբանական, բառապաշարային, ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գրաբարը որպես հայերենի զարգացման շրջան, գրաբարի ընդհանուր առանձնահատկությունները: Գրաբարի հնչյունական համակարգը. երկբարբառներ և եռաբարբառներ: *Թեմա 2.* Գրաբարի անվանական հոլովումը: Հոլովները և նրանց կազմությունը. հոլովման համակարգի տարբերությունն աշխարհաբարի համեմատությամբ: Պարզ և խառն հոլովումներ: Անկանոն հոլովումներ: *Թեմա 3.* Ածական անուն, ածականների համեմատության աստիճանների կազմությունը: Թվականը գրաբարում: *Թեմա 4.* Գրաբարի դերանունները և նրանց հոլովումը: Դերանվանական հոլովում: *Թեմա 5.* Գրաբարի դերբայները: *Թեմա 6.* Գրաբարի խոնարհման համակարգը. սահմանական, ստորադասական և հրամայական եղանակներ: Գրաբարի անկանոն բայերը: Գրաբարի պակասավոր բայերը: Պատճառական բայեր, գրաբարի բաղադրյալ ժամանակները:

Գ/բ-095 ՀՄԱ - 3 (Զանգվածային հաղորդակցության ներածություն) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել զանգվածային հաղորդակցությանը վերաբերող գիտելիքներով, խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որոնք վերաբերում են զանգվածային հաղորդակցության ոլորտին, ուսանողներին գաղափար տալ հաղորդակցության օրինաչափությունների մասին, այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, նախապատրաստել լրագրողական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կտիրապետի հաղորդակցության ուսումնասիրման մեթոդներին.
3. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հաղորդակցությունը որպես գիտություն: *Թեմա 2.* Հաղորդակցության մոդելները: *Թեմա 3.* Հաղորդակցության վերլուծության միավորները: *Թեմա 4.* Հաղորդակցության գործառույթներ: *Թեմա 5.* Նշանագիտություն: *Թեմա 6.* Միջանձնային հաղորդակցություն: *Թեմա 7.* Խոսքը հաղորդակցության գործողության մեջ: *Թեմա 8.* Խմբակային հաղորդակցություն: *Թեմա 9.* Կազմակերպությունն ու նրա կառուցվածքը: *Թեմա 10.* Զանգվածային հաղորդակցության առանձնահատկությունները:

Գ/ք-058 ՀՄԱ - 4 (Առցանց լրագրություն) (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,38 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական պարապմունք)

8- րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ցանցային լրագրության հիմունքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ցանցային լրագրության պատմությունը, ժամանակակից մեթոդներն ու էթիկական խնդիրները:

2. կտիրապետի ցանցային լրագրության ժամանակակից մեթոդներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ցանցային լրագրության առանձնահատկությունները: *Թեմա 2.* Ցանցային լրագրության գործիքներ: *Թեմա 3.* Լուսանկարը, աուդիո և վիդեո նյութերը համացանցում: *Թեմա 4*. Ցանցային լրագրությունը և լսարանը: *Թեմա 5* Սոցիալական ցանցեր և լրագրություն:

Գ/ք-088 ՀՄԱ - 5 (Հանրային լրագրություն) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 1,75 ժամ (4 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հանրային լրագրության և մուլտիմեդիա միջոցներին և համացանցում լրագրողի աշխատանքի առանձնահատկություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում.
2. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հանրային լրագրություն և մուլտիմեդիա հասկացությունը: *Թեմա 2.* Հարամիտման գործընթացը ԶԼՄ-ներում: *Թեմա 3.* Սոցիալական ցանցեր և բլոգոսֆերա: *Թեմա 4* Մուլտիմեդիա ժանրեր:

Գ/ք-066 ՀՄԱ - 6 (Գովազդը ԶԼՄ-ներում) (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,25 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 26 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել գովազդի հիմունքներին, տեսակներին, ներկայացնել գովազդի պատրաստման առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ծանոթ կլինի գովազդային գործունեությանը տեղեկատվական շուկայում.
2. կիմանա գովազդի ստեղծագործական հիմունքները, գովազդին առնչվող օրենսդրությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գովազդի զարգացման հիմնական փուլերը *Թեմա 2.* Գովազդի տեսակներ: *Թեմա 3.* Գովազդի ոլորտը կարգավորող օրենսդրական դաշտ: *Թեմա 4.* Գովազդի ստեղծման փուլեր: *Թեմա 5.* Գովազդի պատրաստման առանձնահատկություններ:

Կամընտրական դասընթացներ

Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,46 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Գ/ք-114 Քաղաքական լրագրություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել քաղաքական լրագրության ընդհանուր բնութագիրը, քաղաքական թեմաների լուսաբանման առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ծանոթ կլինի քաղաքական լրագրության հիմունքներին:
2. կիմանա քաղաքական դաշտի ընդհանուր բնութագիրը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Քաղաքականություն հասկացությունը և քաղաքական կուսակցություններ: *Թեմա 2.* Քաղաքական դաշտը ՀՀ-ում *Թեմա 3.* Ընտրությունները և լրագրողի աշխատանքը: *Թեմա 4*. Քաղաքական գովազդի առանձնահատկությունները *Թեմա 5.* Արտաքին քաղաքականության և միջազգային լրագրություն:

Գ/ք-101 Մշակութային լրագրություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մշակութային լրագրության ընդհանուր բնութագիրը, մշակույթի թեմաների լուսաբանման առանձնահատկությունները: :

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ծանոթ կլինի մշակութային լրագրության հիմունքներին:
2. կիմանա մշակույթի բնագավառի ընդհանուր բնութագիրը:

Թեմա1. Մշակութային լրագրության նշանակությունը լրատվական դաշտում: Թեմա 2. Մշակութային լրագրության ժանրերը: Թեմա 3. Թատրոնի լուսաբանումը և լրագրությունը: Թեմա 4. Կինոֆիլմերի լուսաբանումը և լրագրությունը: Թեմա 5. Երաժշտության և արվեստի անդրադարձը լրագրությունում: Թեմա 6. Գրական մշակույթի արտացոլումը լրագրությունում:

Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 18 ժամ սեմինար պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Գ/ք-069 ԶԼՄ և գրաքննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել գրաքննության էությունը և զարգացման պատմությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ծանոթ կլինի գրաքննության մեթոդներին:
2. կիմանա խոսքի ազատության, մարդու իրավունքների և դրանց սահմանափակման դրսևորումները տարբեր երկրներում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մարդու իրավունք և խոսքի ազատություն: *Թեմա 2.* Գրաքննություն. ծագում և զարգացում: *Թեմա 3.* ԶԼՄ-ների գրաքննությունը տարբեր երկրներում: *Թեմա 4*. Գրաքննության տեսակները: *Թեմա 5.* Օրենք և գրաքննություն:

Գ/ք-099 Մեդիա քննադատություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մեդիա քննադատության հիմունքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ծանոթ կլինի մեդիաքննադատության պատմությանը

2. կվերլուծի ՋԼՄ-ների արտադրանքը քննադատական մոտեցմամբ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Քննադատությունը որպես զարգացման հիմք: *Թեմա 2.* Հայ և աչտասահմանյան քննադատական մտքի պատմություն: *Թեմա 3.* Բանավեճը մամուլում: *Թեմա 4*. Ռադիոհեռուստատեսային հաղորդումների քննադատություն: *Թեմա 5.* Համացանց, բլոգներ, սոցիալական կայքեր և քննադատություն:

Գ/բ-096 Մամուլը և գրականությունը

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել գեղարվեստական զարգացման գործընթացում մամուլի տեղին ու դերին, նրա անմիջական ներգործությանը, կյանք-գրականություն փոխներթափանցումների և փոխազդեցությունների վրա:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հայ մամուլի էջերում գրական կյանքի և նրա զարգացման առանցքային հանգրվանների մասին,

2կտիրապետի մամուլի մջջոցով հանրային-քաղաքական գործընթացների վրա գրականության ներգործությունը փաստող գիտելիքներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Գրականության և մամուլի փոխհարաբերության ակունքները հայ իրականության մեջ: *Թեմա 2.* ,Հյուսիսափայլըե և գրական զարգացումը: *Թեմա 3.* Կյանքը և գրականությունը արևելահայ և արևմտահայ մամուլում: *Թեմա 4*. Խորհրդահայ մամուլ և գրականություն: *Թեմա 5.* մամուլը և գրականությունը արդի շրջանում:

Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,46 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Գ/ք-112 Տնտեսական լրագրություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել տնտեսական լրագրության հիմունքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա տնտեսական լրագրության առանձնահատկությունները,
2 կտիրապետի տնտեսական լրագրության հիմնական մեթոդներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Տնտեսական գործոնը լրագրության մեջ: *Թեմա 2.* Տնտեսական թեմատիկան լրագրության մեջ: *Թեմա 3.* Գյուղատնտեսություն և լրագրություն:: *Թեմա 4*. Արդյունաբերություն և լրագրություն: *Թեմա 5.* Բանկային համակարգը և լրագրությունը:

Գ/ք-068 Երաժշտական լրագրություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել երաժշտական լրագրության հիմունքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա երաժշտական լրագրության առանձնահատկությունները,
2 կտիրապետի երաժշտական լրագրության հիմնական մեթոդներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Երաժշտական լրագրություն և քննադատություն: *Թեմա 2.* Երաժշտական լրագրության ժանրեր: *Թեմա 3.* Երաժշտական լրագրության համառոտ պատմություն *Թեմա 4*. Արդի երաժշտական ուղղություններ: *Թեմա 5.* Երաժշտական քննադատության հիմնական խնդիրները:

Գ/ք-062 Արտակարգ իրավիճակների լրագրություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել արտակարգ իրավիճակների լրագրության հիմնական սկզբունքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա արտակարգ իրավիճակների լրագրության առանձնահատկությունները,

2 կտիրապետի արտակարգ իրավիճակներում աշխատանքի հիմնական մեթոդներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակների տեսակներ: *Թեմա 2.* Լրագրողի դերը արտակարգ իրավիճակների ժամանակ: *Թեմա 3.* Արտակարգ իրավիճակ և օրենսդրություն: *Թեմա 4*. Կանխարգելիչ աշխատանքների տեսակներ: *Թեմա 5.* Արտակարգ իրավիճակ և լրագրողական էթիկայի խնդիրներ::

Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ սեմինար պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Գ/ը-097 Մարզական լրագրություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մարզական լրագրության հիմնական սկզբունքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա մարզական լրագրության առանձնահատկությունները,

2 կտիրապետի մարզական լրագրության հիմնական մեթոդներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Սպորտը որպես սոցիալական ինստիտուտ: *Թեմա 2.* Մարզական լրագրության զարգացման պատմությունը: *Թեմա 3.* Մարզական լրագրության

գործառույթները: *Թեմա 4*. Մարզական լրագրության ժանրերը: *Թեմա 5* Մարզական լրագրողի գործունեության մեթոդները:

Գ/ք-065 Բնապահպանական լրագրություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել բնապահպանական լրագրության հիմնական սկզբունքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա բնապահպանական լրագրության առանձնահատկությունները,

2 կտիրապետի բնապահպանական լրագրության հիմնական մեթոդներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Բնապահպանական լրագրության համառոտ պատմությունը և եզրույթի սահմանումը: *Թեմա 2.* Բնապահպանական լրագրության ժանրերը: *Թեմա 3.* Բնապահպանական լրագրության քաղաքական-իրավական և սոցիալան ուղղվածությունները: *Թեմա 4*. Բնապահպանական լրագրությունը որպես ճանաչողական ուղղություն: *Թեմա 5* Բնապահպանական անվտանգությունը և լրագրությունը:

Գ/ք-113 Տպագիր ԶԼՄ-ների դիզայն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել տպագիրց ԶԼՄ-ների ժամանակակից ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա պարբերական հրատարակությունների չափային բնութագրերը:

2. կկարողանա աշխատել պարբերականի ձևավորման համար անհրաժեշտ համակարգչային ծրագրերով:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Դիզայնի լեզուն: *Թեմա 2.* Պարբերական հրատարակությունների չափային բնութագրերը: *Թեմա 3.* Պարբերական հրատարակությունների կառուցվածքը և կոմպոզիացիան: *Թեմա 4*. Տառատեսակները և դրանց օգտագործման ձևերը: *Թեմա 5* Պատկերազարդումները թերթում և ամսագրում: *Թեմա 5 .* համարի թողարկման խմբագրական ընթացքը:

Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,46 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Գ/ք-090 Հանրային կարծիք և քարոզչություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հանրային կարծիքի ձևավորման և պրոպագանդայի սկզբունքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա քարոզչության և հանրային կարծիքի ձևավորման առանձնահատկությունները,

2. կտիրապետի քարոզչության մեթոդներին և հանրային կարծիքի ուսումնասիրման ձևերին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Պրոպագանդայի համառոտ պատմություն: *Թեմա 2.* Պրոպագանդային տեսակներ և մեթոդներ: *Թեմա 3.* Հանրային կարծիքի ուսումնասիրման մեթոդները: *Թեմա 4*. ,Կեղծ միջավայրե և ստերեոտիպ հասկացությունները: *Թեմա 5* Հանրային կարծիքը զանգվածային հաղորդակցության համակարգում:

Գ/ք-111 Տեղեկատվական պատերազմներ

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել տեղեկատվական պատերազմների էությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա տեղեկատվական պատերազմների մասնակիցներին և նրանց կողմից տարվող տեղեկատվական պատերազմների տեսակները

2. Կտիրապետի հանրային կարծիք ձևավորելու ժամանակակից մեթոդներին

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Տեղեկատվական և հոգեբանական պատերազմներ: *Թեմա 2.* Տեղեկատվական պատերազմների ռազմավարություն: *Թեմա 3.* Տեղեկատվական պատերազմների մեթոդաբանություն: *Թեմա 4*. Մեդիաահաբեկչություն: *Թեմա 5* Տեղեկատվական պատերազմները քաղաքականության, բիզնեսի ոլորտներում, արտակարգ իրավիճակների ժամանակ:

Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,46 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Գ/բ-094 Հետաքննական լրագրություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հետաքննական լրագրության հիմունքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հետաքննական լրագրության պատմությունը, ժամանակակից մեթոդներին և էթիկական խնդիրները:

2. կտիրապետի հետաքննական լրագրության ժամանակակից մեթոդներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Հետաքննական լրագրության պատմությունը և նշանակությունը: *Թեմա 2.* Հետաքննական լրագրության հնարքները: *Թեմա 3.* հետաքննության թեմայի ընֆտրությունը: *Թեմա 4*. Տեղեկատվության աղբյուրները: *Թեմա 5* Հետաքննական լրագրության էթիկական խնդիրները:

Հ/ր-098 Լրագրողական գործունեության հոգեբանություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին լրագրողական հոգեբանության տեսական հիմքերի, ինչպես նաև լրագրողական գործունեության հոգեբանական առանձնահատկությունների հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հասարակական կարծիքի ձևավորման հոգեբանական օրինաչափությունները.
2. կիմանա լրագրողական գործունեության կազմակերպման արդյունավետության հոգեբանական գործոնների մասին.
3. կկարողանա որոշել լսարանի սոցիալհոգեբանական առանձնահատկությունները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ընդհանուր պատկերացում լրագրողական հոգեբանության մասին: *Թեմա 2* Զանգվածային լրատվության միջոցները և զանգվածային գիտակցության ձևավորումը: *Թեմա 3* Խմբի հասարակական վարքի կարգավորման ձևերը: *Թեմա 4* Լսարանի առանձնահատկությունների իմացությունը, որպես լրագրողական գործունեության արդյունավետության գործոն: *Թեմա 5* Լրագրողական աշխատանքի հոգեբանական առանձնահատկությունները: *Թեմա 6* Լրագրողական գործունեության արդյունավետության հոգեբանական պայմանները: *Թեմա 7* Լրագրողի՝ որպես մասնագետի, անձնային հոգեբանական առանձնահատկությունները:

V. Այլ բաղադրիչներ

1. Կուրսային աշխատանք (3+3=6 կրեդիտ), 5-րդ, 6-րդ կիսամյակ

ա) 5-րդ կիսամյակում կուրսային աշխատանք է կատարվում ,Լրագրության տեսությունե առարկայից:

բ) 6-րդ կիսամյակում կուրսային աշխատանք է կատարվում ,Լրագրության պատմությունե առարկայից:

2. Արտադրական պրակտիկա (4կրեդիտ , 7-րդ կիսամյակ)

Նպատակը

ա. Ուսանողներին ծանոթացնել մամուլի և մասնավորապես ,Լոռու մարզե թերթի լրագրողների մասնագիտական գործունեությանը, տեղեկություններ հայթայթելու, հոդված գրելու, լրատվական տեքստերը սրբագրելու և խմբագրելու կանոններին ու նրբություններին:

բ. Ուսանողներին ծանոթացնել թերթի աշխատակիցների աշխատանքային առանձնահատկություններին:

գ. Հանձնարարություններ տալ ըստ ուսումնական պրակտիկայի ընթացքում ընկալած, յուրացրած կանոնների և հմտությունների լրագրողական նախափորձեր կատարել, այն է՝ փոքրիկ նյութեր կազմել, սրբագրական-խմբագրական որոշ աշխատանքներ անել:

Խնդիրները

ա. Հանգամանորեն ծանոթանալ թերթի գործունեությանը, ճիշտ և հիմնավոր պատկերացում կազմել լրագրային աշխատանքի մասին:

բ. Ծանոթանալ լրատվական նյութերի կազմման, վերնագրման, սրբագրման և խմբագրման առանձնահատկություններին:

գ. Պատրաստել կարճ նորություններ:

Պրակտիկայի բովանդակությունը

Պրակտիկայի վայրը. ,Լոռու մարզե թերթի խմբագրություն:

Պրակտիկայի թեմաներ: Լրագրային աշխատանքի մասին համակողմանի պատկերացման արմատավորում: Սրբագրման և խմբագրման աշխատանքների իրականացում: Թերթի պատրաստման և ձևավորման աշխատանքի մանրամասն ուսումնասիրություն, յուրացում: Հնարավորության դեպքում՝ որևէ կարճ լուրի հեղինակում և տպագրություն:

3. Ավարտական որակավորման քննություն

(7 կրեդիտ), 8-րդ կիսամյակ